

ZAHTEVE ZA ZABRANITEV "SEDEČIH" STAVK

ZA DELAVCE PLIN, ZAPOR IN BATINE, ZA LASTNIKE KORPORACIJ PA DIVIDENDE

Kosanje med uslužnimi sodniki za izdajanje sodnih prepovedi proti unijam

Po petih letih "new deala" stavkarji prav tako preganjani kakor pod prejšnjimi vladam

DRŽAVI Connecticut ne bo sedečih stavk, dokler bom jaz governor," je dejal Wilbur L. Cross. Governor države New Jersey Hoffman je označil unije za "zakonolome", to je organizacije, ki zametujejo postave in kale "mir in red" po svoji mili volji. "Ampak jaz vam tega ne bom dopustil," jim je zapretil.

"Delavski prijatelji" na preizkušnji

Illinoiski governor Horner se je istotako izrekel proti "sedecim" stavkam. "So nepostavno, neameriško sredstvo," je pojasnil v svojih razlaganjih. V stavki pri Fansteel Metallurgical Corporation in North Chicagu je governor Horner cincal v posredovanjih toliko časa, da se je šerif Doolittle okraja Lake opogumil, organiziral armado deputijev in jo poslal izgnati sedeče stavkarje pri omenjeni korporaciji pozno ponoči z najbrutalnejšimi načini. Iz varnih stolpov in s plinskimi maskami na obrazih so deputiji napolnili tovarniške prostore, kjer so taboreli stavkarji, kar s tri vrste strupenimi plini. Naravno, da so morali vsi napadeni stavkarji bodisi v bolnišnice, ali pa si doma oskrbeti zdravniško pomoč. Šerif Doolittle je zmagal in dobil je priznanj in čestitk kot se malokateri šerif v tej deželi, ker je tako spretno in odločno dokazal, da on v svojem okraju "neameriških" industrialnih bojev ne bo toleriral. Koliko ga bodo družbe nagradile, se ne bo prejkone nikoli izvedelo. Za lov na resnične zločince se te vrste šerifi malo brigajo. Izvoljeni so zato, da izpolnujejo povelja korporacij, katerim službujejo, kajti te so jih "nominirale" in navni volilci — delavci in farmerji — verjamejo kampanji z bobni in zastonskim pivom, pa glasujejo za sebi sovražne ljudi.

Plin zadostuje

Omenjeni šerif je postal v kapitalističnem časopisju predmet hvale vsled odločnosti v boju "z drhaljo" in "nepostavnostjo", češ, dokazal je, da se drhal lahko ukroti brez streljanja s svincom, kajti plin in vrh njega se staromodni krepeljci so najizdatnejše sredstvo.

V Santa Monici, Calif., je oblast enako brutalno nastopila proti stavkarjem v tovarni za izdelovanje aeroplanov. V tema in v drugih slučajih so bili deputiji opremljeni za svojo protekcijo s plinskimi maskami, da jim ga ne bi vrgel neugoden veter nazaj pod nos, poleg pa so nosili v rokah "sodne prepovedi", ki so jih izdali kompanijam uslužni sodniki proti stavkarjem. Policijska in sodna oblast je v tej deželi najjačje sredstvo korporacij v boju proti unijam in za preprečenje organiziranja delavcev v odprtih delavnicah, zato ker delavci glasujejo za kandidate svojih gospodarjev. V Milwaukeeju so imeli v dveh slučajih svojega šerifa, toda v volilnem boju so družbe s pomočjo svojih časopisov in številnih opred organizirale močno kampanjo in neuka masa je spet nasedla na lim.

Sodniki orodje kapitalizma

Za ameriško delavsko gibanje je važno, da si izvojuje zvezno določbo k ustavi, ki bo sodnikom vzela pravico izdajati sodne prepovedi v industrijskih bojih. Ako stavkarji demonstrirajo, kar se ne dogodi drugače kakor da so izzveni v to od kompanijskih gangsterjev, kupljenih šerifov in policijskih načelnikov, naj se njim samim poveri mandat skrbeti za red in mir s sodelovanjem oblasti, toda oblast nikakor ne sme smariti za svojo dolžnost pomagati kompanijam, katerih edini smoter je držati delavce v izkoriščanju in brezpravnosti. Danes je oblast, pa naj jo posedujejo demokrati ali republikanci, skorej v vseh slučajih na strani izkoriščevalcev in skrajno brutalna proti delavcem. To je zato, ker so delavci politično neorganizirani. (Nadaljevanje na 3. strani.)

KDO JE UVEDEL "SEDEČE" STAVKE

Chicago Tribune pravi, da se zaslužio za te vrste stavkovnega boja premozarjem v Jugoslaviji (Trbovljah) po krivem pripisuje. Po njenem zadržanju so jih pričeli najprvo žogometni igralci v Ameriki l. 1933, ker žogometniki niso bili zadovoljni s posredovalcem, ki ga jim je dala družba. Na gornji sliki so ženske v pekarni Food Products Co. v Detroitu, ki so zastavkale pred par tedni in ostale na svojih mestih, dokler se ni družba z njimi poravnala. Zahtevale so pred vsem zvišanje mezde.

SOCIALISTI NA POLJSKEM V BOJU ZA SVOJE GIBANJE

Socialisti na Poljskem tvorijo močno, vplivno gibanje, a ovira ga jim diktatura, ki sicer politično ni še toliko "totalitarna", kakor v Nemčiji in Italiji, a si vendar lasti vse politično udeleževanje. Opozicije pa diktatura po zaslugi socialistov le ne more zatreti, dasi bi jo rada. Na drugi strani želi sedanji poljski režim ugajati demokratični Franciji, Angliji in skandinavskim deželam.

Prošli mesec je imela poljska socialistična stranka kongres, o katerem piše "D. P." sledeče:

Prve dni februarja meseca se je vršil v Radomu kongres poljske socialistične stranke. V prvih povojnih letih je stranka aktivno sodelovala v vladi, toda 1926 je bil uveden vojaški režim, socialistična stranka pa potisnjena v opozicijo, kar ji je omogočilo veliko večjo aktivnost. S stranko aktivno sodeluje tudi vodstvo delavskih strokovnih organizacij, ki so v zadnjih letih podvojile svoje članstvo.

Pomemben je tisk poljske socialistične stranke. V glavnem mestu Varšavi izdaja stranka tri dnevne in en ted-

nik. Ima pa še več drugih listov.

S svojim vplivom pridobiva stranka izredne simpatije tudi meščanskih demokratičnih strank, zlasti pa velike kmetiške zveze, katere sedanji voditelj Rataj je poslal kongresu pismen pozdrav. Ta pozdrav ali spomenica manifestira ponovno sodelovanje med socialistično stranko in kmetiško zvezo ter ugotavlja skupne interese politične in tudi gospodarske.

Poljska socialistična stranka ne mara ljudske fronte po francoskem zgledu, pač pa bo nje prva naloga, da v zvezi z demokratičnimi gibanji, zlasti kmeti zopet izvojuje demokracijo.

Konec obstoječe pogodbe med unijo premozarjev in operatorji se bliža

Med zastopniki UMW in operatorji se vrše že par tednov pogajanja, ki naj bi dovedla do nove pogodbe med njimi. Stara poteče 1. aprila. Tiče se premozarjev na poljih mehkega premoga, katerih je kakih 400.000. Bogastva, ki jih reprezentirajo operatorji, so cenjena na \$11.000.000.000.

Vzroki in posledice razlik ter borbe med stalinovci in trockijevci

Polemika med komunističnimi strujami in v delavskem gibanju po svetu o moskovskih procesih proti "starim boljševikom"

Vsled zadnjega procesa v Moskvi proti "starim boljševikom" se je borba med komunisti jako poostrišla. Za uradne, ali priznane komuniste, se priznava seveda samo tiste, ki so na krmilu Sovjetske Unije in kominterne, ter člane kominterne. Ko hitro gre kdo izmed komunistov v opozicijo, ni več priznan komunist. Gregorij Zinovjev na pr. je bil poglavar Komunistične internacionale in njegovi dekreti so morali biti v komunističnih strankah sprejeti prav tako za neoporečen ukaz, kakor papeževi v zadevah katoliške cerkve. Ko hitro pa je postal neposlušen onim, ki so razpolagali z večjo močjo nego on, je bil izrinjen, zatemnjen, nato prigan pred sodni tribunal avgusta lansko leto in obsojen zaeno z dvanajstimi drugimi boljševiški veterani v smrt. V zadnjem procesu pred nekaj tedni so bili na za-

Obsojeni, usmrčeni boljševiški veterani imajo za seboj zgodovino, v kateri je jasno za beleženo, da so bili ne samo veliki revolucionarji, ampak da so tudi veliko pretrpeli vsled svojega prepričanja. Bili so glavni tvorci in temeljna opora boljševiške revolucije z Leninom na čelu. Komunistični internacionalisti so bili potrebni vse dotlej, dokler je oznanjala za svoj glavni in edini cilj sejanje zmede, zato da se ustvarijo prilike za uspešno svetovno revolucijo. Zategadelj se je kominterne lotila v prvi vrsti socialističnega gibanja in delavske strokovne internacionale, misleč, da ako jih razbije, bodo delavske množice trumoma drle pod komunistični prapor. To se ni zgodilo, pač pa je povojni razvoj prinesel marsikaj, na kar komunisti, ki so prisegali, da je svetovna revolucija na pragu, niso računali. Na primer, podcenjevali so fašizem in napadali demokracijo ter "social-fašiste". Zmote sicer niso nikdar priznali, toda so se je zavedali toliko, da so Stalin in njegovi pristaši porinili na stran Trockija, Zinovjeva in mnogo drugih, ki jih zdaj polagoma "likvidirajo" od procesa do procesa na način, ki je mnogo sigurnejši kot pa je bil carjev. Car je svoje nasprotnike pošiljal večinoma v Sibirijo. Režim, ki je zdaj na krmilu, pa veruje v popolno "likvidiranje" vodilnih opozicionarjev. S kroglijami se to delo najbolje opravi. Isto bi počeli obsojeni boljševiki, če bi bili oni na krmilu.

Stari boljševiki so bili navajeni, kadar so bili med seboj, na ostre polemične razprave. V svojih listih so si razlike svobodno razpamenteli. Boji, ki so jih vodili v tisku, na shodih in zborih, so bili boji, kakršni so med radikaleci nekaj občajnega. Ruski revolucionarji izpred boljševiške vlade so bili organizatorji revolucije in to je v Rusiji zahtevalo velike sposobnosti, poznanja teorij in drznosti. Ko pa se je Stalin odločil, da je za Rusijo boljše, če se odreče gojiti in financirati propagando za svetovno revolucijo, je to storil. To je dovedlo do nadaljnjih korakov, na primer do izjav, da se kominterne ne bo umešavala v notranje zadeve drugih dežel,

in da želi sovjetska vlada nič drugega kakor mir z vsemi deželami in sodelovanje za splošno dobro. Vstopila je v ligo narodov in se zelo aktivno udeleževala v nji. Nato je začela v svoji notranjosti popuščati v propagandji za mednarodnost in gojiti sovjetski nacionalizem. Zapletla se je v spletke v diplomaciji, iz katerih se je težko izmotati, toda se skuša in začela je zastopati taktiko izolacije za sovjetsko Unijo in gojiti nov ruski patriotizem.

LEON TROCKI

Stalin hoče mogočno armada za obrambo Rusije. Veruje pa v mir v korist Rusije in zato si sovjetska vlada prizadeva, da na provokacije Hitlerja, japonske vlade in Mussolinija je odgovarja, a sama jih ne išče. Radi tega svojega stališča je umaknila svojo pomoč Španiji in odpoklicala iz nje tudi svojega poslanika. Drugi vzrok je boj med stalinovci in trockijevci v Španiji.

Stalin hoče ne šamo militaristično mogočno, ampak tudi ekonomsko nepremagljivo Rusijo. Za graditev take države so revolucionarji stare šole, ki so se vežbali za revolucijo proti carizmu, nepotrebnosti. Izgubili so svoja mesta v režimu in bili nadomeščeni z novimi močmi, s takimi, kakršne so sposobne graditi v sedanjem položaju in politike sovjetske Unije.

Trocki ni pristaš teh Stalinovih nazorov. Očita mu, da je izdal leninizem. Boljševiški veterani v Rusiji sami pa so organizirali podzemsko opozicijo. V državah z diktaturami je (Nadaljevanje na 2. strani.)

JOSEF STALIN

tožni klopi še celo večji stari boljševiški prvaki, kakor je bil Zinovjev in dogodilo se jim je isto — bili so proglašeni za izdajalce — krivdo so priznali — sodniki so jih obsodili v smrt in le par jih je bilo, katerim so sodniki oteli življenje z obsodbo v dosmrtno ječo.

Ta dva moskovska procesa vplivata na komunistično gibanje po svetu slično, kakor razkoli, ki so se dogodili v socialističnem gibanju po boljševiški revoluciji v Rusiji leta 1917. To je, procesa sta vplivala na javno mnenje za ugled Rusije porazno in na komunistično gibanje demoralizujoče. Drugače tudi biti ne more.

Vse, kar se dogaja v Rusiji po padcu carizma, ima zgodovinsko važnost ne le za Rusijo samo, ampak prav za ves svet. Kajti eksperimenti, s katerimi je pričela ta ogromna dežela od leta 1917 dalje, morajo imeti svoje vplive in učinke več ali manj na vse ostale dežele po svetu.

BOGATA ŽETEV TRGOVCEV S PLINSKIMI BOMBAMI

Dasi so si policijski šefi in šerifi lani nabavili velike zaloge raznih plinskih bomb, so nekaterim v sedanjih industrialnih bojih pošle in kemične tovarne, ki jih izdelujejo, so dobile spet toliko naročil, da obratujejo noč in dan s polno paro. V North Chicagu so porabili šerifovi deputiji pri nava'u na sedeče stavkarje za par tisoč dolarjev plinskih bomb. V zadnjem napadu na 60 sedečih stavkarjev je sodelovalo blizu tri sto deputijev. Pred tovarno so tajno postavili lesene stolpe, ki so jih pritrdili na tovarne avte. Pozno ponoči, ko so stavkarji v notranjosti tovarne spali, so se deputiji splazili na te stolpe in začeli iz njih streljati plinske bombe med ospile ljudi.

To imajo delavci za plačilo, ker poverjajo politično moč in sodnijske službe ljudem, ki so poslušni korporacijam in izvršujejo povelja magnatov, čeprav so bili izvoljeni, da služijo ljudstvu. Ampak politiki kapitalističnih strank niso in ne morejo biti izvrševalci ljudske volje, pač pa služabniki izkoriščevalcev. Delavcem je ta stara resnica tudi po petih letih new deala znova jasno dokazana.

Wm. Green proti "radikalcem"

Predsednik Ameriške delavske federacije Wm. Green je v bojih za unije že veliko storil, ni pa pametno, da se je v sedanjih konfliktnih tako zavzel za obrambo konservativnih unij in proti industrialnim. Agitatorje slednjih označuje za ljudi, ki so znani vsled svojih "radikalnih pridruženj". To naj menda pomeni komuniste in pa tiste socialiste, ki so danes organizatorji v službi CIO. Kljub temu nasprotovanju ortodoksnega Greena je med ameriškim delavstvom zavelo za industrialne unije splošno navdušenje.

"Rimska kultura" v Etiopiji strah domačinov

Pred nekaj tedni je Mussolini naročil maršalu Grazianiju v Addis Ababi, da naj pošlje v Rim poražene etiopijske glavarje, da se poklonijo njemu in "rimljanskemu cesarju Viktoriju Emanuelu". Prišli so in storili, kakor jim je bilo ukazano. Zagotovili so "dučeja", da je etiopsko ljudstvo zvesto vladi v Rimu in veselo kulturo, ki mu jo prinaša to slavno mesto.

Stvu, da se mora v praznovanju tega dogodka zbrati skupaj, poslušati sporočila iz Rima in nato bodo razdeljeni darovi, ki jih pošilja Italija svojim novim podložnikom. Vse je šlo gladko, dokler ni bilo iz množice vrženih na oder, kjer je sedel maršal Rudolf Graziani, italijanski glavar Etiopije, s svojimi podložnimi častniki, in z odličnjaki domačini, ki so se sprijaznili z novo situacijo, nekaj bomb. Enemu visokemu italijanskemu častniku je v eksploziji odtrgalo nogo in mu izbiloko oko, neki škof je bil težko poškodovan, pa tudi od vseh strani zavarovani maršal

je bil na več mestih ranjen toliko, da je vsled izgube krvi nevarno zbolel. Etiopci so to demonstracijo odpora proti italijanskemu imperializmu drago plačali. 30.000 italijanskih karabinerjev je s pomočjo domačinskih čet uvedlo na ukaz iz Rima "hišne preiskave". Vsakega Etiopca, pri katerem so našli kako orožje, so odvedli na javni trg, kjer so jih razpostavili v vrste in nato pokosili s strojnimi. Obravnani niso. To početje je trajalo več dni. Ob enem je Mussolini ukazal italijanski armadi v Etiopiji, da mora vje-

ti zeta bivšega etiopskega cesarja, ki je bil edini izmed etiopskih poveljnikov, kateri se ni še podal ampak nadaljeval z odporom. Konec februarja je bil poražen, vjet, in takoj ustreljen. Nezadovoljne nevarne domačine tira oblast pred prekri sod takoj, ko so jim denuncirani. Vsakega čaka smrt. V nekem čikaškem listu je bila pred nekaj dnevi objavljena karikaturna, ki predstavlja Mussolinija z mečem, pod njim so kosti, in pa vzklík: "Etiopija je civilizirana! Zadnji Etiopce ubiti!"

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.
NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inosematvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz.
Business Manager: Charles Pogorelec.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Umiranje španskega delavca v borbi za človeške pravice

Gornja slika je bila sneta dne 16. jan. t. l. in poslana v Zed, države skrivoma. Predstavlja lojalističnega vojaka, ki so ga fašistični četniki v bitki ranili, nato pa ga priklenili k njegovi strojnici, da je moral poginiti ob nji valed rau, šejo in glada. Takih prizorov se dogaja v Španiji vse polno.

Anton Šubelj bo pel na koncertu "Save" dne 18. aprila

Pevski zbor "Sava" v Chicagu je povabil znanega baritonista Antona Šubelja v New Yorku, da predvaja del koncertnega sporeda na prihodnji "Savin" prireditvi, ki bo v nedeljo 18. aprila v dvorani Sokol Pilsen na S. Ashland Ave. blizu 18. ulice. V tej dvorani smo pred leti aranžirali koncert Svetozarju Banovcu, ko je bil v Ameriki na koncertni turneji in vršilo se je v nji tudi precej drugih slovenskih prireditev, torej je dvorana našim ljudem več ali manj znana. Hrvatski pevski zbor "Zora" jo za svoje koncerte stalno uporablja, ker je prostorna ima dobro akustiko. V nji so imeli koncerte že mnogi sloviti češki, hrvatski in drugi pevci.

Prvotno smo imeli za "Savin" koncert določeno nedeljo 11. aprila v dvorani SNPJ, a Šubelj je nam prošlo nedeljo brzojavil, da je datum 18. aprila edini, ko ga ne vežejo druge angažme. Torej smo morali datum spremeniti in ker je dvorana SNPJ na datum 18. aprila oddana, smo najeli dvorano Sokol Pilsen, ki je za te koncerte kakor nalašč in za Slovence priročna iz vseh krajev Chicaga, ker so do nje dobre prometne zveze. Vstopnice v predprodaji so po 50c in 60c pri blagajni. — Odbor.

"Morje" na odru Slov. del. doma

Od vzhoda do zahoda, od severa do juga valoviš, iz vekov v veke kipiš — povej mi, katero je sonce, ki te giblje, katero je sonce, ki te bo ukrotilo?

Detroit, Mich. — V gornjem verzu je ovekovečena vsa krasota in tajnost sinjega Jadranskega morja, ki tvori podlogo krasni drami v štirih dejanjih, katero uprizori dramski odsek klubov št. 114 in 115 JSZ na velikonočno nedeljo 28. marca v Slov. del. doma.

Snov te drame je vzeta iz življenja naših pomorščakov. Zgodba je v glavnem sledeča: Tam doli v divni Dalmaciji (po kateri steza Mussolini svoje kremplje) živi vdova Milanova z dvema hčerima, Darinko in Zlato. Kot vsi mladi ljudje, hrepenita tudi naši jukaniji po ljubezni, toda Amor, bog ljubezni, je včasih zelo muhast, in tako se je zgodilo, da sta se obe zaljubili v zalega kapitana Blagovića, kateremu je morje domovina. Skromna Darinka skriva ljubezenska čustva v svojem srcu. Svojo neizmerno bolelost potoži le morju, čigar valovi ji šepčejo čudovite bajke o morskih prebivalcih, dočim se razposajena in drzna Zlata greje v razkošju Blagovićeve ljubezni. Toda Blagovića kliče dolžnost. Še enkrat poljubi Zlato, nato pa odide s svojimi fanti na morje. V njegovi odsotnosti pa pripelje sluhaj na pozornico mladega jurista Vrtačnika. Ker je drzen

in prikupljive narave, je kaj kmalu pričel imponirati Zlati. Iz prijateljstva se je razvila ljubezen, ki ni ostala brez posledice.

Nekega dne pa pripluje v pristanišče Blagovićeve parnik "Albatros". Prvi Blagovićeve obisk je seveda veljal Zlati, toda predstavite si silno razočaranje, ko najde Zlato v naročju drugega. Sledijo napeti prizori, ki vam bodo segli globoko v srce. Zlatina nezvestoba je zasekala globoko rano v Blagovićevo srce, zato se odloči, da bo posvetil vse svoje življenje le morju, ki ne pozna izdajstva in hudobije sveta.

Zlata se poroči z Vrtačnikom. Njuni sreči zavida celo mesto, le ena oseba trpi vsled te stramote silne bolečine — njena sestra Darinka. V svojem obupu se odpelje v malem čolnu na razburkano morje, kjer utone. Svoje mlado življenje je položila na oltar ljubezni do Blagovića, o kateri ni on niti slutil — usoda!

Zlati poteka življenje enolično. Vrtačnikova ljubezen do nje se je ohladila — postal je brezobziren materialist in odedru. V dosegu svojih ciljev gre tudi preko trupel. Svojo ženo prične zapostavljati, višek rjavanja pa doseže s tem, da prične ljubezensko razmerje s kabaretno plesalko Alfredo. Zlate se vsled tega polasti obup. V njeni duši se dogode spremembe. Iz vseh kotov se ji režijo v obraz groteskne pošasti, edino tam daleč na morju vidi plemenito Blagovićevo podobo — toda prepozno. Vrtačnik ji je zastupil dušo — sledijo pretresljivi prizori, nato pa tragedija... ki vam bo ostala še dolgo v spominu!

V "Morju" nastopijo isti igralci kot v "Rdečih rožah" in "Kamnomolu", zato je uspeh zagotovljen. Režijo vodi A. Chesnik, pevke točke pa J. Berliš. Ob tej priliki bomo imeli tudi novo scenerijo.

Cenjeno občinstvo opozarjamo, da pridno seže po vstopnicah, dokler so še v zalogi. "Morje" ni samo napeta, pač pa tudi vzgojevalna drama, zato z gotovostjo pričakujemo, da bo dvorana Slov. del. doma na velikonočno nedeljo nabito polna. — Frank Česen.

Za delavce plin, zapor in batine, za lastnike korporacij pa dividende

(Nadaljevanje s 1. strani.)

drugačna nemogoča. Ko so bili zaloteni, so na sodišču krivdo navdušeno priznali in si očitali nevrjetne zločine — na primer pakiranje s fašistično Nemčijo in Japonsko, da vržejo sovjetski (Stalinov) režim, uspostavijo kapitalizem in prepuste svojim zaveznikom velike dele sovjetske zemlje in jim dajo gospodarske koncesije.

Socialisti v Evropi ne verjamejo tem samoobtožbam, še manj pa trockijevci, ki prihajajo v javnost s svojimi dokazi, da je bila obravnava spaka, da so bili obtoženci terorizirani do duševnega uničenja in da je bila evidenca potvorba dejstev.

Leon Trocki v Mehiki je danes v opoziciji proti Stalinu mogočnejši kakor kdaj prej,

O vpriporitvi "Glavnega dobitka" v Chicagu

Igro "Glavni dobitek" je v Chicagu prvič vpriporil dramski odsek kluba št. 1 JSZ dne 5. feb. 1933 v dvorani ČSPS. Režiral jo je Andrew Miško.

Prošlo nedeljo 28. feb. jo je v dvorani SNPJ pod avspicijo kluba št. 1 vpriporil dramski odsek Slovenskega narodnega doma iz Waukegana. To je bila njegova tretja vpriporitev te igre. Prvič jo je predstavil v Waukeganu, nato v Milwaukeeju in zdaj pri nas.

To komedijo, ki ima tri dejanja, so waukeganski igralci podali v Chicagu dokaj boljše kakor pa na njih prvi predstavi v Waukeganu, katero sem bil posetil. Vsaka nadaljna prireditev je pač ob enem nova vaja. Imena igralcev in igralk sem omenil v Proletarcu takrat in tudi nekatere hiše, ki so bile to pot v glavnem odpravljene. Udeležba je bila prilično dobra, dasi sta se večer prej vršile dve veliki slovenski prireditvi, pa je iste ljudi težko dobiti še na eno dan pozneje. Avdijenci je bila predstava prav všeč in smeha je bilo nič koliko.

Zvečer se je v spodnji dvorani razvila prijetna domača zabava, na kateri so ostali tudi Waukegančani blizu polnočne ure. V vrhni dvorani je bila udeležba majhna, ker je bila mladina na "Pionirjevi" veselici večer prej pa do nedeljskega jutra, pa je bila menda pretrudna, da bi prišla tudi na to plesno zabavo v velikem številu. V spodnji dvorani pa je bilo na plesni in prosti zabavi dosti ljudi in vsi dobro razpoloženi. — X.

Seja kluba št. 49 JSZ

Cleveland, O. — članom kluba št. 49 JSZ naznanjamo, da se vrši redna seja v petek 5. marca v čitalnici CDD na Waterloo, kot običajno. Prične se ob 8. zvečer. Udeležite se je in plačujte redno svoj asement.

Frank Barbič.

Ako hočete imeti na svetovno situacijo pravičen upogled, čitajte Proletarca.

KOMENTARJI

V Chicagu so nedavno ujele gango mladih roparjev. Vsi so bili že v poboljševalnicah, ali v prisilnih delavnicah, razen enega. Vsi so bili učenci v katoliških šolah. To ne pomeni, da jih katoliške šole navajajo ropati ali na druga zločinska pota. Pomeni le, da cerkvena šola ni nič bolj "poboljševalna" ali boljša, kot je "publična", kakor slednje imenujejo pri "A. S." V Chicagu sta najštevilnejše zastopana poleg Ircev, posebno dva katoliška naroda, ki sta res pobožno katoliška: italijanski in poljski. "Publične" šole so med njimi le malo "patronizirane". Toda odstotek mladih zločincev je med njimi mnogo višji, kakor med mladino večine drugih narodnosti, katere so zastopane v tem mestu. Vzrok je, ker katoliška cerkev miži pred socialnimi problemi, zato da se ne zameri višjim zgoraj, ki so glavni podporniki njenih ustanov. Roparji v nižinah pa so posledica roparjev zgoraj.

Ali se Amerika pogreza v degeneracijo? Tožbe za "počena" srca, prelomljene obljube, spolna onečaščenja, zatajene obljube za poročitev itd. se množe vzlic temu, da se večino takih zadev izravna z denarjem predno bi mogle izpuhete v škandalov željaž profitarško časopisje. Mlad fant povozil s trukom deklet — toliko da jo zadene, nato jo ometeno vzame k sebi, jo sleče do gola in posili, jo vrže nato v vodnjak in vodnjak razstrelji z dinamitom, da s prstjo zakrije svoj zločin. To v tej deželi ni so več redki slučaji in "Ameriška tragedija" je postala dokaj resna stvar. Norci, perverznejši in posiljevalci so strah žensk vsehovod. V Clevelandu so valovi jezera nedavno spet vrgli na površje truplo ženske, ki je bila brez glave, rok in nog. To je baje že deveti sličen slučaj v nekaj letih in mesarski storilec, ali storilec, so še vedno neizsledeni.

V tovarnah pa mučijo moške in dekleta s priganjanjem, ki je neznosno, in če se upro, jih izkoriščevalci mučijo še bolj s pomočjo svojih šerifov, deputjev, sodnikov, policije, špijono, provokatorjev itd. Za dobrih 60 sedecih stavarjev v North Chicagu je policijska oblast porabila za več tisoč dolarjev plinskih bomb, da jih je izgnala. Namreč, da je izgnala delavce, ki hočejo pošteno delati za dostojno plačo.

"Ameriška Domovina" uči euclidskega koncilmama "Mr. Kunchika" slovensčine, ker jo baje kot "radio announcer slovenskega programa" lomil, da je groza. Tak nauk je potreben marsikom, a še veliko boljše bi bilo, če bi "slovenske" aldermane učila, da naj bodo zastopniki ljudskih koristi. Kar se tiče slovensčine, jo danes več ali manj lomijo celo tisti ameriški Slovenci, ki so jo nekoč dobro obvladali. Gospodje pri "A. D." niso izjema. Euclidski Kunčič bi jim nauk lahko zelo upravičeno vrnil.

Ivan Zupan je že v letih. Znano mu je, da nemški listi v tretjem rajhu podpirajo fašizem, ker ga morajo, in da lažejo o "rdečem" Madridu, ker morajo lagati. Ako bi imel rednik glasila KSKJ vse to v vidu, ne bi ponavljal poročil Hitlerjevih propagandistov. Čemu bi hlapčeval diktatorju, ki ne postopa z uredniki katoliških listov prav nič mikavno! Tisto naj bi Zupan rajše ponastiskoval, kaj so storili naciji z neodvisnim, demokratičnim katoliškim tiskom v Nemčiji, pa se bi pri tem sam naučil, čemu Hitler tako besni proti "rdečemu" Madridu! Sicer pa je to, kar se nasvetov Zupanu tiče, popolnoma brezuspešno porabljen prostor.

"DIREKTNA AKCIJA" V NO. CHICAGO

Prošli petek ponoči je kakih 250 do 300 šerifovih deputjev udrclo v tovarne Fansteel Metallurgical Corporation v North Chicagu in izgnali iz njih zadnjih 65 do 90 sedečih stavarjev, ki so bili v njih zdržena devet dni. Deputiji so izvršili napad iznenada pozno ponoči, ko so stavarji večinoma spali. Zagnali so silen vrič, napolnili notranjost s strupenimi plini, pri izhodih pa so bežeče delavce napadli s količki, rožnji revolverjev in tudi puškinskih kopit se jim ni delo nikada. Stavarji so zahtevali izboljšanje delovnih razmer in priznanje unije jeklarskih delavcev, katere je pridružen k C. I. O. Predstavniki družbe so posredovalcu guvernerju Hornerju odgovorili, da unije ne bodo priznali pod nobenim pogojem. Oporo jim je dal jeklarski trust, mnoge druge korporacije, trgovska komora, časopisje, sodniki in šerif okraja Lake, katerega sedež je Waukegan. Na sliki sta dva stražarja, kakrinih je bilo okrog tovarne vsako noč kakor na bojišču.

Pred konvencijo socialistične stranke

Kakšna bo socialistična stranka, in kakšna bo njena vloga v ameriškem delavskem gibanju po njeni izredni konvenciji, ki se prične v Chicagu koncem marca? Odvisno je od konvencije.

Po zadnjem razkolu maja lansko leto je politično veliko trpela. Pridobila pa je v gibanju za industrialne unije, kjer se njeni člani zdaj najbolj uveljavljajo.

Vrvenje idej v stranki vzlic ločitvi stare garde ni prenehalo. Živimo pač v dobi vsesplošnega presnavljanja in je naravno, da je v takem stanju ves svet iz normalnih tokov. Diktature — komunistična v Rusiji — in fašistične, vplivajo na razvoj po svoje. Kriza kapitalističnega gospodarstva, bankrot lige narodov, svobodna invazija Italije v Etiopijo vzlic svečanim obvezam, da se nasilnih osvojevanj ne bo dopustilo, polom sankcij, oboževanje, kakršnega svet še ni doživel, in mir v nevarnosti vsako minuto — vse to ima svoje učinke na vse stranke, posebno še na tiste, ki so mednarodne po svojih idejah, načelih, programu in delu.

Mnogi, ki so lani v notranjem sporu dali socialistični stranki slovo, so bili — posebno nekoč — njeni najboljši, najdelavnejši in najsposobnejši člani. Danes je ameriška socialistična stranka večinoma nova — to je, sestoji iz članov, ki so pristopili vanjo v zadnjih sedmih letih. Včasih je dobivala skoro vse člane med industrialnimi delavci. Zdaj ima glavni dotok med solanimi ljudmi. Ker so mladi in gledajo brezupno v prihodnost, hočejo akcije, čimprej in čim bolj drastično. Stari člani pa nimajo pred sabo nikake bodočnosti več, pa je naravno, da zro najraje v prošlost, v kateri so pustili svojo mladost in energije. Bili so nekoč prav tako navdušeni, se borili v stavkah in v volilnih bojih, agitirali za svoje časopise in prispevali kolikor jim je bilo mogoče, zdaj pa so več ali manj resignirani.

Ako bi bila socialistična stranka v tej deželi dobivala člane zdržema, bi se te razlike med mladimi in starimi nič ne poznale. Toda po vojni, pa do te krize, je dobila socialistična stranka tako malo novih prislecev, potem pa — po postanku krize — tako veliko, da je morala nastati med prejšnjimi in novimi vrzel, ki jo vsi čutimo — stari in mladi.

Po vojni se je socialistična stranka spremenila v zmerno politično gibanje. Veliko svojih energij je morala zapraviti v odbijanju komunističnih napadov. Komunisti so bili tedaj junak dneva. Socialistična stranka, kakor se je razvijala po krizi, pa je levičarska, in na njenih konferencah in sejah se bolj in bolj poudarja, da stare metode v delavskem gibanju več ne drže. Social-demokratski minimalni program si osvajajo razne farmarske-delavske stranke in tudi Rooseveltov new deal je vzlet veliko iz njega. Če hočemo dalje po svoji poti, moramo biti pred reformisti in drugimi zmernimi oglaševalci socialistične stranke daleč naprej, pravijo militantne struje.

V današnji socialistični stranki so se razvili v važno, jako vplivno frakcijo trockijevci in mustejevci. So delavni in požrtvovalni, toda v polemikah o delavski politični akciji in socializmu zgolj akademski in kot taki z maso nimajo stikov. V agitaciji za unije pa so praktični in tu so se mnogi izmed njih izkazali za izborne organizatorje.

Da-li bodo trockijevci na prihodnji konvenciji odločevali, je več kot dvomljivo. Izgleda, da ostane na vodstvu srednja struja, ki jo vodi Norman Thomas. Na desni so skupine, ki so v politiki slične newyorški stari gardi. Ena teh je soc. stranka v Wisconsinu.

Norman Thomas je v tedniku Socialist Call v izdaji z dne 27. feb. izrazil svoje stališče sledeče:

1. Mi smo in hočemo ostati stranka, v kateri je mesto za vse socialiste — ampak samo za socialiste. Tolerirali pa ne bomo nobene frakcije, ki pretvezno apelira na "demokracijo" in "vseuključujočnost", ampak le dokler ne pride do moči, potem pa nam drugim zanika te pravice.
2. Mi smo stranka, ne pa liga frakcij.
3. Kot stranka hočemo pravico in resnico vsikdar in vsehovod. Kadar imamo opravka s problemi, jih rešujemo kot socialisti, ne pa kot prirepi Stalina ali Trockija.
4. Mi verujemo, da je le v socializmu upanje človeštva. Raditega moramo ohraniti našo identiteto in našo organizacijo. Ampak mi ne moremo biti vplivni, ako bomo izolirani od množic. Mi ne moremo zmagati z dlakocepstvom o teorijah, katere ne moremo uveljaviti. Mi ne moremo biti predstraža brez armade. Radi tega moramo biti aktivni v unijah, v združenem gibanju in v vsaki delavski stranki, ki ima podporo mase, ako ne bazira na zanikavanju socialističnih načel in socialistične organizacije.

Ker bo Norman Thomas nedvomno na konvenciji najvplivnejši član, lahko upravičeno sklepamo, da bodo na nji znova uveljavljene smernice, kakršne citiramo gori iz njegovega članka.

Neumestno prerekanje

Razprava, kdo je iznašel "sedeče" stavke, je potrata časa. Vprašanje pred nami je, čemu so sploh nastale in čemu se dogajajo — pa bodisi "sedeče" ali "nesedeče".

Neuspešnost voščil

Ako bi voščila kaj zalegla, bi postalo človeštvo srečno, krivice bi izginile in ves svet bi se topil v radosti.

VALERIJAN PIDMOGYLNYJ:

"MESTO"

ROMAN

Poslovenil za "Proletarca" TONE SELISKAR

(Nadaljevanje.)

— Tu sem spal, je zagodel Stepan. Dovolil so mi.

Ženska je molčala. Stepana je obšla zadrega. Ne, ker je bil brez suknjiča in mu je srajca zlezla izza hlač, pač pa, ker je leta njegova telovadba prav gotovo osmešila vso njegovo resnobo. Morda bo ta mlekarica celo raztrosila, da ga je zalotila penjajočega se na podstrešje z najslabšimi nameni. Ker je mislil, da je njun pogovor končan, si je popravi lase in se spravi nad zajtrk. Toda ženska je stopila v njegov "kabinet", pogledala njegove stvari in postavila golido na tla.

— Je bilo trdo? je nekako žalostno in trdno vprašala in z roko potipala skobelnik.

— No, da! je nevoljno zagodrnjal Stepan. Ženska pa ni šla. Kaj hoče? Čemu to pazljivo nadziranje? Mrko je gledala predse.

— Hišna gospodinja sem, je pojasnila ženska. Naj nalijem mleka?

Gospodinja! Sama krave molze? Na borzi dela pa ne vedo kam s služkinjami! No, od mlekarice svojega brata bi že vzela mleko, toda mloščine od gospodinjne ne bo sprejemal!

— Nočem mleka, je odgovoril.

Gospodinja pa ni počakala odgovora in je nalila mleka v kotliček.

— Na dvorišču je posoda za umivanje, je dejala in dvignila golido.

Stepan je gledal za njo. Imela je debela, okrogla pleča. Razlezla se je ob dobri jedadi! Srdito je vrgel nase suknjič in ga zapel. Odrezal si je slanine in kruha in ko je tako švedel je premišljeval o izpitu. Česa bi se bal! Matematike —? Sijajno jo obvlada! Da bi se prepričal, je na tihoponovilo ploščinske formule vseh likov, kvadratne enačbe in vsa poglavja trigonometrije. Čeprav se je podzavestno vedno spominjal vsega, kar je znal, ga je zdaj vendarle zajela prijetna zavest tega znanja. O socialnih naukih pa niti razmišljal ni. Toliko časopisov in objav je vendar prebral tamkaj na vasi! O, tega se ne boji!

Pregledal je svoje listine in tudi s tem je bil zadovoljen. Vse je bilo v redu. V svežnji papirja je ležalo vse njegovo življenje zadnjih petih let; vstaja za časa hetmana, borbe z belimi bandami, kulturno in politično udeleževanje. Z veseljem je prebraval včasih te liste. Kaj vsega ni bilo tu! Ujetništvo in beg pred usmrtnitvijo po prekem sodu, mitingi, agitacije, resolucije! Kako lepo je videti vse to natipkano v ravnih vrstah pisalnega stroja, opečateno ter popisano z nespretnimi krivuljami napolnjenih rok.

Ves veder se je dvignil, vtaknil listine v žep ter si pripravil svinčnik in papir. Iti bo moral. Jedila je pokrila s culo in obstal poleg mleka. Zelo rad bi pil. Slanina in kruh kar prosita nekaj tekočega. Mleko pa bi se v tej vročini itak skisalo! Dvignil je kotliček in ga na mah izpraznil. Nato je z nekim preziorom vrgel posodo na skobelnik. Z garjeve ocvce vsaj prigrisce volne!

Zataknil je kljuko pri vratih in stopil z dvorišča na cesto. Na borzi dela bo povprašal za kakšnim zaslužkom, potem pa bo šel v šolo. Danes se je lažje spoznal po mestu in ni ga tako zanimalo. Zaskrbljen z lastno usodo je bolj gledal vase ko naokoli.

V Palači dela je med stotinami vrat konecno le našel oddelek, ki ga je iskal. Ker se mu je zdela zadeva nujna, je sklenil na vsak način govoriti z načelnikom uprave. Čakati je moral. Toda to ga ni vznemirjalo, saj je bila ura šele deset in je zato sedel na klopi med ostale čakalce. Poprosil je soseda za časopis, da tako na ta način izkoristi čas. Čital je politične vesti, jih ocenil kot sprejemljive za Zvezo republik in se poglobil v "Življenje na vasi". Z živim zanimanjem ga je prečital in tako je zvedel, da so v Gluharjih na predlog Kmetске uprave odstavili nevestnega agromoma in je k temu takoj žalostno pripomnil: — Tudi pri nas bi bilo kaj takšnega potrebno! Naši ljudje pa so topi ko grče...!

— Novih delovnih kulturnih moči nam primanjkuje! je pomislil. In kar prav se mu je zdela, da je le za nekaj let zapustil vas.

Potem pa, ko se bo naučil vsega, se bo dobro pripravil vrnil nazaj med kmetje.

Vendarle ga je sprejel načelnik uprave. Z nekim strahom je prestopil Stepan prag njegove sobe. Bal se je, da bo zagledal tuj, strog obraz v naslanjaču poleg mize, da bo soba pregrnjena z mehko preprogo. To ni kar si bodi, v Kijevu smo! Toda že na prvi pogled se je umiril. Pohištvo v načelnikovi pisarni je bilo prav takšno kakor v vseh ostalih pisarnah uprave. Kvečjemu zofa ob steni! Pri nas doma bi za tak kos pohištva niti prostora ne bilo.

Načelnik je bil videti dober človek. Zaslišal je Stepana in je bil zelo presenečen. Če je resnično aktiven član organizacije, kako da mu ni znano, na koga se je treba v takih slučajih obračati? Sicer pa bi se moral poprej vpisati v seznam prosilcev. To vendar vsak član ve in mikakor ne sme na tak način jemati čas zaposlenemu človeku!

Mučno mu je bilo, ko je zapuščal pisarno. Saj je vedel za vse to, predpisi veljajo za vsakega! Sam v sebi pa je na skrivaj le upal, da bodo storili zanj izjemo že zaraditega, ker se je boril za revolucijo in se je odlikoval pri delu v organizacijah. Povrhu pa so ga sami pozvali na višjo šolo in kot tak ima pravico do podpore za prvo silo. Načelnik pa niti njegovih listin ni želel videti! Težko mu je bilo, toda priznati je moral, da je tako edino pravično. Kakšno protekcijo pa naj išče tu?

Ko je le našel urad za razdelitev dela, je zvedel, da uradujejo tu le vsako sredo in soboto. Ta dan pa je bil ponedeljek. Tako je bilo urejeno in ta red niso smeli niti za stranec prekršiti. Saj smo vendar okrožnice poslali v vse okraje, mu je pojasnila uradnica. In še ga je opozorila, da je potrebno imeti v ta namen take in take listine. Stepana je streslo! Torej mu manjka še marsikaj in preteklo bo precej časa, preden si jih bo lahko nabavil.

Z veseljem je stopal na Borzo dela, zdaj pa je potrpetljivo krivdi zapuščal. Namah mu je postalo jasno, da ne bo dobil službe kar tako. Na stotine drugih že čaka! Preden si bo priskrbel vse potrebne listine, bo že vse zasedeno. Čemu torej še to skrbi! Dejali mu bodo: če si prišel študirat, naj te podpira država, prosi za štipendijo! Seveda, prav tako je! Na nobenega ni metati krivde.

Na cesti pa si je domislil: Ali bi ne kazalo stopiti v kak večji zavod? Morda rabijo blagajnika ali pisarja? Kdor besedo špara, kruha strada! Saj to ni greh! Morda se mu le posreči —? Veselo ga je pokrepčala ta misel. Gradil je zase velike nade, no, vsak si pač lasti za sebe nek prav poseben izjemen položaj pod solncem. Stopil je skozi vrata, nad katerimi je bil napis "Državno založništvo Ukrajine" in kar zdiral je v drugo nadstropje. V prvi sobi je zagledal na zofi mlade gospode, ki so se razgovarjale. V kotu je ropotal pisalni stroj, ob stenah so stale visoke knjižne omare. Tu je le za trenotek obstal. Napravil se je nevažnega, da ga ne bi kedo zadržal. Z očmi je iskal le napis "Načelnik" in tako ga je našel šele v tretji sobi. Že je prijel za kljuko, ko mu je gospod, ki je sedel v bližini sklonjen nad rokopisi, naglo dejal:

— Upravitelja ni. Kaj želite, tovariš? Stepan je v zadregi zamrmral — "Po opravkih" — in je prav tako nevažno odšel. Pri izhodu je slišal besede, ki so bile izgovorene na njegov rovaš:

— Najbrže je prinesel vrečo poezij!
In takoj nato smeh. Med vrati se je Stepan ozrl in je videl onega, ki je tako dejal. Sedel je med mladimi gospodi na zofi, bil je temnega obraza in je nosil sivo široko srajco z ozkim pasom. Ko je šel po stopnicah navzdol je začudeno premišljeval:

— Kakšne poezije? Čemu poezije?
(Dalje prihodnjič.)

Japonska propaganda dela v svetovni javnosti vtis, da je njeno ljudstvo zelo zadovoljno. Statistika glavnega mesta Tokio pa izkazuje, da je bilo lani v njemu 2.681 samomorov.

"SEDECE" STAVKARICE IN VZROKI

Gornje je slika deklet, ki so zastavkale pri Frigid Food Products kompaniji v Detroitu. Nobena izmed njih ne hodi na štih zaradi zabave, ampak ker se morajo preživljati z delom. Vse sovražijo izkoriščanje — to je, vse vedo, da je krivično, ako jim družba plača samo toliko, da jim zadostuje za hrano in borbno obleko. Pa so zastavkale in si umislile, da je "sedeča" stavka koncem konca boljša, kakor če bi šle domov in nato piketirale pred tovarno. Res, da ni prijetno, biti v tovarni osem ur, še manj pa je komodno ostati v nji kar 24 ur dan na dan. A so vendar ostale. Kapitalistično časopisje je oznanjalo mnoge izmed teh stavk za žalo, ampak za ljudi, ki so zastavkali pod tezo razmer, niso žala. Uprli so se, ker vedo, da jim življenja ne bo nihče izboljšal, ako si ga sami ne bodo.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral Charles Pogorelec

No. Chicago, Ill. — Naša agilna zastopnica Frances Zakovšek je poslala 4 naročnine in naročila za klub št. 45 JSZ še 7 koledarjev. Vsega skupaj so jih razpečali 107, kar je za Waukegan-No. Chicago izredno lepo število. Ako bi bili mi vsi tudi v drugih naseblinah tako pridni s prodajo koledarjev, bi se naša naklada najmanj podvojila. S tem bi se izvršilo tudi dvakrat toliko izobraževalnega dela.

Chicago, Ill. — V uradu so se zadnji teden zglasili naši sodrugi Podboy, Barbič in Terčelj ter izročili vsak po 2 naročnini.

Hermine, Pa. — Naš Tone Zornik je še vedno vztrajno na delu. Zadnji teden je poslal 3 in pol naročnine. Pravi, da so končala s prodajo koledarja, se bo posvetil z vso silo agitaciji za Prolearca, kateremu hoče, da se ga razširi v zap. Penni kot še ni bil nikoli razširjen. Pravi, da bo to njegov odgovor na ofenzivno klerikalnemu mrčinjaštvu. Zeli, da se sodrugi in somišljeniki tudi po drugih krajih zavzemajo za to agitacijo, kajti le če bomo vztrajno na delu, bomo lahko dosegli in zajezili naval klerikalni temi, kot smo jo pred 20. ali 30. leti.

Red Lodge, Mont. — K. Erzenožnik je obnovil naročnino ter poslal denar za prodane koledarje. Pravi, da se v kratkem spet oglasi.

West Aliquippa, Pa. — O Bartolu Yerantu smo že zadnjič omenili, da je obljubil dati se v ofenzivo, in kar on reče, to običajno tudi izvrši. Rezultat njegove ofenzive je 17 naročnin. Good! More power to you, družje Yerant!

Greensboro, Pa. — Johanna Pečjak je zadnji teden poslala prispevke Prosvetni matiči od dr. št. 101 SNPJ in za obnovitev naročnine Johnu Pečjaku ml.

Cicero, Ill. — Prošli teden se je zglasila v uradu s. Kristina Turpin in izročila 2 naročnini in naročila 3 koledarje za svoje prijateljke v New Yorku.

McIntyre, Pa. — Vincent Yaksetich je poslal obračun za prodane koledarje in zraven 2 naročnini.

Chicago, Ill. — V uradu se je zadnji teden parkrat zglasil Joseph Oblak, naš agitator iz "stare Avstrije" ter izročil 4 naročnine: Charlie pa jih je dobil 6. Frank Bizjaka je nedavno doletela nesreča, da je spodrsnil na ledenem hodniku in se zelo poškodoval. Odpeljan je bil v okrajno bolnico, kjer je dobil zdravniško oskrbo.

Sugarite, N. Mex. — Anton Orožen je pred kratkem pisal naj mu pošljemo tiskovine za zastopništvo, ker pravi, da ho-

če poskusiti dobiti nekaj naročnikov Proletarcu in poskusiti tudi s prodajo Koledarja. Slednjih je do zdaj naročil že 12 iztisov. Toneta in njegovo prijazno soprogo sem imel priliko spoznati pred par leti, ko sem se nahajal tam na agitativsi tudi v drugih naseblinah tako pridni s prodajo koledarjev, bi se naša naklada najmanj podvojila. S tem bi se izvršilo tudi dvakrat toliko izobraževalnega dela.

Milwaukee, Wis. — Naš dolgoletni agilni zastopnik Jacob Rožič se je zglasil zadnji teden. Poslal je 7 naročnin in naročil 3 garniture knjig Cankarjeve družbe. Pravi, da bo tudi koledarja še treba. Kar so ga imeli dozdaj v zalogi je že ves razprodan, dasi so ga naročili mnogo več kakor prejšnja leta. Pravi, da bo sodeloval tudi pri agitaciji za oglase v Majski Glas.

Detroit, Mich. — Janko Zornik, tajnik kluba št. 14 JSZ in zastopnik Proletarca je zadnji teden poslal zopet 8 naročnin. Pravi, da še vedno vztraja, da je potrebno, da pošljemo tja potovalnega agitatorja za par tednov. Se bo skušala ustreči. Stiri naročnine je poslal tudi Jože Korsič.

Johnstown, Pa. — Andrew Vidrich se je zadnji teden spet zglasil s par naročninami.

Moon Run, Pa. — Tu se bo zadnji nedeljo v marcu (28. marca) vršilo zborovanje klubov JSZ in društev Prosvetne matice za zapadno Penno. Upati je, da klubi in društva pošljejo polno kvoto zastopnikov, na to važno zborovanje našega političnega in kulturnega gibanja za to okolico. Zboro-

Vzroki in osledice razlik ter borbe med stalinovci in trockijevci

(Nadaljevanje s 1. strani.)

rani, kapitalisti pa tako dobro, da kontrolirajo in posedujejo časopise, radio, vsa bogastva, in dve stranki, ki vladata. Delavci so po njihovem naziranju zakonoljubni le dokler se ne oglašajo za večji kos kruha in dokler ne stavkajo. Ko hitro pa postanejo "drzni", to je, "nepokorni", je nanje poslana oblast in ta se zapodi kakor psi na farmi in nič hudega slutčega tuja.

Unija in politika

Socialisti učimo od vsega početka, da delavci ne bodo ničesar izdatnega dosegli, dokler bo politična moč v rokah kapitalistov. Ni prav nič razlike, če se župani, guvernerji, šerifi in sodniki imenujejo demokrati ali republikanci — v slučaju potrebe so skoro brez izjeme poslušni svojim kapitalističnim gospodarjem. New deal na primer je na vladi že peto leto. Delavcem je obljubljal vse mogoče — ampak mar je zanje zdaj kaj drugače, če stavkajo, kakor pa je bilo pod prejšnjimi administracijami? Kaj pomaga en dober ali sto dobrih demokratičnih ali pa republikanski politikov, če pa je stranka, v kateri delujejo, udinjana kapitalizmu! Zato se bodo morali delavci naučiti, da ne bodo zmagali, če bodo za unijo ali proti skebom samo pri svojem delu, ne pa tudi na političnem polju.

vanje se bo začelo točno ob 10. dopoldne in sebo vršilo v dvorani samostojnega podp. društva.

Diamondville, Wyo. — Iz pelinove dežele se je oglašil Tone Tratnik. Poslal je 4 naročnine in nekaj podpore tiskovnemu fondu. Tone je vedno na mestu kadar treba kaj storiti v prid Proletarca.

Girard, O. — Malo je naših naseblin kjer bi Proletarac imel proporceno toliko naročnikov kot v Girardu. Zato skrbiti v prvi vrsti sodruga Kosin in Tancek. Slednji je zastopnik skoraj v vsakem našem seznamu. Prošli teden je poslal eno naročnino.

Warren, O. — Tu skrbi, da naši naročniki naročnino redno obnavljajo Jože Jež. Prošli teden je poslal spet 4 naročnine.

Oakland, Calif. — "Big" Tony Tomšič je zadnji teden poslal vsoto za prodane koledarje. Pravi, da je med rojaki, kar se delavskih vprašanj tiče, veliko nezavednosti. Posebna ovira so nekatere ženske; v mnogih slučajih bi bil mož pri volji kupiti koledar, pa je ženska nasprotovala. Nekdo je zapisal, da je ženska lahko sodružica in sobojevnica svojega moža, ki ga sili in vzpodbuja k še večjim aktivnostim za koristi delavstva, ali pa je obratno. Zal, da je slednje v tem slučaju. Tema, tema, neprodna tema vlada še v nekaterih glavah, in take glave so kaj dostopne propagandi klero-fašizma. Upamo, da bodo tudi te zaslepljenke enkrat spregledale ter spoznale, da s takim početjem ne samo škodujejo drugim, pač pa tudi samim sebi.

Johnstown, Pa. — To mesto in okolica ima poleg sedanjih novega zastopnika. To je naš prejšnji pomožni upravnik Johnny Rak. Zadnji teden je pisal po imenik naročnikov. Pravi, da ima Proletarac v Johnstownu in okolici vse premože naročnikov, zato bo gledal, da se ga čimbolj razširi. Pravi, da se mu po čikaških sodrugi in sodružicah še vedno toži ter da pogreša agilnosti, ki je bil vajen tu. Tudi mi te pogrešamo, Johnny, in vsak izmed nas ti želi najboljšega us-

peha v tvojem novem podvzetju. Veseli nas tudi, da ostaneš zvest svojemu delavskemu prepričanju in da boš naprej deloval za našo stvar.

So. Chicago, Ill. — Po dolgem odmoru se je zopet zglasil Max Marolt. Poslal je 4 naročnine in \$7.50 v podporo španski bojovnikom. Pravi, da se v kratkem spet zgleda, ker misli obiskati še ostale naročnike, ki imajo potečeno naročnino.

Arma, Kans. — Tone Shular je poslal dve naročnini. Pravi, da jih v kratkem sledi še več, ker misli obiskati vse, ki imajo potečeno naročnino.

Fontana, Calif. — Anton Blasič je drugi naš aktivni zastopnik v "zlati" Californiji. Zadnji teden je poslal spet dve naročnini.

Cleveland, O. — Spet se je oglašil, kdo? I nu ja, "večni popotnik", ampak to pot ne z naročninami, pač pa s poravnavo računa za 110 koledarjev, katere je prodal poleg onih, ki jih je prodal za naše klube, ter za 12 garnitur knjig Cankarjeve družbe. V kratkem nas misli iznenaditi z večjim številom naročnikov. Baj računata tudi na nekaj novih. Kaj neki delajo naši sodrugi pri klubu št. 27? Včasih je bila podvzeta kaka kampanja za pridobivanje novih naročnikov Proletarcu. Zadnjih nekaj let je vse nekam mrtvo. Ne vem, ali so prepustili polje raznim Lojzetom in Jakatom za širjenje njihovega klero-fašizma ali kaj? Več aktivnosti, sodrugi, ako nočete, da bi vas sovražnik docela zasenčil!

Naciji in cerkev

V Nemčiji se duhovi že dolgo vzrujavajo radi kontrole nad cerkvijo. Hitler hoče, da mora biti edino njemu pokorna, svobodoljubni luteranski pastirji pa žele, da naj bo cerkev svobodna ustanova namesto da bi služila državni propagandi. Eden protestantskih vodilnih duhovnov se je nedavno v koncentracijski kemp obesil v protest proti nacijskemu terorju nad cerkvijo.

Kadar naročate knjige, poslužite se Proletarceve knjigarne.

V CALIFORNIJI "SEDECE" STAVKE NISO "DOVOLJENE"

Stavkarje v tovarnah Douglas kompanije, ki izdeluje aeroplane v Santa Monica, Calif., je proli teden šerifova četa siloma izgnala iz tovarne, izkoriščevalcem uslužni sodniki pa so izdali proti stavkarjem vsakovrstne obožbe, nekatere na podlagi zakonov, ki so že nad pol stoletja stari in sploh niso nikoli bili sprejeti

proti delavcem, ampak proti najemniškim farmerjem, ako ne bi mogli plačevati najemnine. Zdjaj pa je ta zakon prišel prav tudi v tem slučaju — čel, delavci, ki ostanejo v tovarni noč in dan, ne plačujejo stanarine, torej postavi nimajo pravice ostati v nji. "Mari," jim je bilo ukazano! Ostalo je opravil plin, količki, revolverji in žilovke.

OGLAŠAJTE

V

PROLETARCU

NALIVI IN ZELEZNIŠKE PROGE

Deževja in povodnji so železnikiškim progam naj- večja nevarnost in temeljni vzrok zamudam. Pa tudi nerazočem. Vlak, tudi ako v nalivih vozi počasi, je vedno v nevarnosti, da zdrkne s tračnic. Lahko jih izpodkoplje voda, kak potoček pod mostom se spremeni v reko in izpodmaje temelj tračnic ali mostovža, ali se dogodi karkoli že, kar se pozneje pripise vodi. Nedavno se je dogodila nesreča na železnikiški progi pri Rocktonu, Ill. Nalivi so povzročili, da je brzovlak skočil s tira in več potnikov je bilo poškodovanih. Kako je izgledala proga na prizadetem mestu, ko so pobrali ob nji razmetane vagone, prikazuje gornja slika.

1935 pa je dobil dovoljenje za naselitev na Norveškem. Rok naselitev je trajal eno leto in vlada mu ga potem ni hotela več obnoviti. Trocki se je nato spomnil mehiškega radikalnega slikarskega umetnika Diego Rivera in ga prosil za zaščito. Rivera je apel svojega prijatelja upošteval in pregovoril predsednika republike Lazara Cardenas, da je Trockiju dovolil vstop. — Frank Barbic.

Upravni odbor "Proletarca"

Na obnem zboru Jugoslovanske delavske tiskovne družbe dne 26. feb. so bili izvoljeni v upravni odbor sledeči: Anton Garden, predsednik; Joško Oven, podpredsednik; Frank Alesh, tajnik; Frank Udovič, blagajnik. Ostali člani direktorija, ki so ob enem tudi pregledovalci knjig, so Donald J. Lotrich, Vinko Ločnikar in Joseph Turpin.

Jugoslovanska delavska tiskovna družba je korporacija, ki je bila ustanovljena, ko je Proletarec postal tednik. Izdaja Ameriški družinski koledar, Majski Glas, Proletarca, brošure in knjige ter poseduje knjigarno. Vse delnice lastuje slovenska sekcija JSZ, torej je družba popolnoma lastnina članstva naše zveze. Kandidata v upravni odbor nominirajo vsako leto čikaški klubi slovenske sekcije JSZ, izvoli pa jih odbor slovenske sekcije.

Na bodoči seji kluba št. 1 bo razprava o moskovskih procesih

Chicago, Ill. — Po končanem dnevnem redu na prošli seji kluba št. 1 JSZ dne 26. feb. je predaval Joško Oven o položaju v Evropi. Svojemu predmetu je dal naslov, "Kam, Evropa?"

Po končanem dnevnem redu na prihodnji klubovji seji bo razprava o moskovskih procesih. Referat o tem predmetu poda Anton Garden.

Delavcem kvaren boj

A. F. of L. povzroča unijskemu gibanju ogromno škodo z odvzemanjem čarterjev "neposlušnim centralam". Ko hitro se kaka izreče za C. I. O., pa je ob čarter. To se je dogodilo nedavno v mestu Butte, Mont., v Columbusu, O., in v par manjših mestih, drugim pa je bilo zapretno, da se jim pripeti isto, če bodo agitacijo za CIO preveč tolerirale.

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS:
At 3724 W. 26th Street
1:30—3:30; 6:30—9:30 Daily
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1100
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORSKI JEDNOTI
NAROCITE SI DNEVNIK "PROSVETA"
Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00
Ustanovljajte nova društva. Deset članov (ic) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:
2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

FENCL'S
RESTAVRACIJA IN KAVARNA
2609 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.
Tel. Crawford 1384
Pristna in okusna domača jedila. Cene zmerno. Postrežba točna.

ZA LICNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO
Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700
PROLETAREC SE TISKA PRINAS.

Problemi revolucionarnega socializma

Spisal Haim Kantorovitch. — Prevel Anton Garden.

(Nadaljevanje.)

Nemški revolucionarni socialisti so izdali program. Sli so skozi šolo in zdaj pazijo, da ne bodo ponovili zmot svojih bivših voditeljev. Njih novi program govori o diktaturi proletariata in o sovjetski Nemčiji. "Komunistična internacionala" (12. zv., št. 9) ne mara tega programa. Njen glavni argument proti temu novemu programu je v sledečem citatu: "Tisti, ki so izdelali program, hočejo, kakor pravijo, izvojevati in zgraditi sovjetsko republiko v Nemčiji. Svoje nazore o državni sestavi in ekonomski politiki bodoče sovjetske republike v Nemčiji navajajo v detaljih. Nam se zdi, da bi moral program bazirati v vseh svojih točkah na živečem eksempljarju Sovjetske Unije. Toda v programu je le nekaj vrstic o Sovjetski Uniji, in še te so v glavnem neprijazne."

Star komunistični trik je, da identificirajo proletarsko diktaturo z diktaturo Stalinove birokracije. Ako sprejmeš diktaturo proletariata, tedaj sprejmeš komunizem, tedaj sprejmeš "ruski način" kot edino pot v socializem. Diktatura proletariata pomeni za komuniste "vse tako, kakor je v Rusiji." Diktatura v Rusiji se res stalno spreminja, toda njen pomen se ne spreminja za komuniste. Pri njih je še vedno in bo tudi vedno taka "kakor je v Rusiji."

Delavska demokracija in proletarska diktatura

Revolucionarni socialisti v Nemčiji so ravnali pravilno, ko so nemškim masam dokazovali, da diktatura proletariata ni in tudi ne sme biti "kakor je v Rusiji". Vsak revolucionarni socialist bo pazil, da to jasno naglasi. Sedanja diktatura v Rusiji ni proletarska, marveč nad proletariatom.

Ako je bilo Leninovo naziranje proletarske diktature "marksizem, brutaliziran po abnormnih ruskih razmerah," kakor se je izrazil eden njegovih marksističnih kritikov, tedaj je Stalinova perverzija iste popolnoma izpustila besedo "marksizem". Ostalo je le "...brutaliziran po abnormnih ruskih razmerah."

Stalinizem nima nič skupnega z marksističnim naziranjem o proletarski diktaturi.

Forma, katero je proletarska diktatura zavzela v Rusiji, je bila nepričakovana in nepredvidena tako s strani boljševiške stranke kakor s strani Lenina samega. Leninovo naziranje o proletarski diktaturi je bilo prej in celo na predvečer oktobrske revolucije ono o delavski demokraciji, ne diktaturi kakšne stranke. Do zmage revolucije in celo pozneje Lenin ni verjel, da je bila Rusija zrela za proletarsko diktaturo. Svetovna revolucija je inspirirala Lenina z upanjem, da bo prišlo do socialne revolucije na zapadu, ne v Rusiji.

"Vsled dejstva," je argumentiral Lenin, "da je Rusija najbolj zaostala dežela, ki še ni popolnoma izvršila buržvanske revolucije, je naloga ruskih socialdemokratov (tako se je imenovala boljševiška stranka—H. K.) kakor je bila do zdaj: dosega treh fundamentalnih pogojev za smotno demokratično reformo, namreč demokratično republiko (s popolno enakopravnostjo in samoodločevanjem za vse narodnosti), konfiskacija zemlje veleposestnikom in uveljavljanje osemurnika. ("Vojna in ruska socialna demokracija.") Lenin je vseeno verjel, da bo ruska revolucija signal za svetovno revolucijo, ki je lahko in mora biti socialistična revolucija.

Toda zgodovina se je z Leninom igrala. Svetovna revolucija ni prišla, buržvanska demokratska revolucija "v najzaostalejši deželi" pa je bila prisiljena zavzeti socialistično smer. Bila je revolucija manjšine. In dasi ni naletela na organizirano opozicijo večine, je bila prisiljena zatreti demokracijo, in to vsled bojznosti, da se bo večina organizirala in jo vrgla z vlade. Znašla se je pred sovražnim svetom, pred sabotažo v znotraj in pred civilno vojno in terorizmom na zunaj. Pod takimi razmerami je diktatura stopnjema zavzela popolnoma militaristični in teroristični karakter.

Kljub temu je ostalo še nekaj demokracije. Sovjeti, v katerih imenu vlada diktatura,

niso bili nikdar nič drugega kakor mreža za komunistično stranko. Sovjetske vlade v pravem pomenu besede ni bilo nikoli. Vladala je vedno komunistična stranka, toda v nji je prevladovala demokracija. V stranki so bile difference v mišljenju, bile so vroče in napete diskuzije o njenih smernicah. Noben komunist ni bil poslan v ječo vsled tega, ker se ni strinjal z Leninom.

Po Leninovi smrti in izgnanstvu Trockija se je vse to spremenilo. Komunistična stranka vlada prav tako malo kakor viadajo sovjeti. Vse diskuzije o strankinih smernicah so mrtve, pozabljene. V stranki vlada grozno soglašanje o vsem. Stalin govori in stranka mu zašepče: "Da, da!" Kdorkoli se ni naučil reči, "da, da", se znajde v ječi ali izgnanstvu. Komunisti se često ponašajo, da ni na strankinih konferencah ali pogovorih nobene opozicije proti Stalinovim smernicam. Seveda pozabijo pristaviti, da je vsakdo, ki bi se drznil nasprotovati Stalinu, "odstranjen" veliko prej, predno bi imel priliko priti na dan s svojo opozicijo.

Celo visoki uradniki sovjetske vlade, stari boljševiki, ki imajo velika imena in sloves, so odstranjeni iz svojih uradov, tirani v zapor ali pregnanstvo, in ne samo zunanji svet, marveč celo člani komunistične stranke nikdar ne vedo, kakaj. Obtoženci nikdar ne dobe resnične obravnave in nimajo nobene prilike, da bi se resno branili. Kdo ve. Mogoče so izvršili ogaben zločin, mogoče so le mislili ali zašepetali prijatelju, da Stalin ni nezmotljiv. (To je bilo napisano eno leto pred eksekucijo Zinovjeva, Kameneva in štirinajstih drugih starih boljševikov. — Prev.)

Ne! Noben socialist ne bo pristal v to karikaturu proletarske diktature kot model za delavsko vlado. Za marksista diktatura proletariata ni diktatura kakšne monopolistične stranke v delavskem razredu, ker mora to neobhodno degenerirati v diktaturo ene osebe, marveč vlada delavskega razreda in njegovih razrednih zaveznikov, resnična delavska demokracija, v kateri moč države ni le v rokah onih, ki delajo in kateri jo izvajajo v interesu tistih, ki delajo, marveč tudi, da je demokratično kontrolirana po tistih, v katerih imenu vlada.

Proletarska diktatura za marksista ne more pomeniti nič drugega kakor politična vlada delavskega razreda in njegovih zaveznikov v delavski demokraciji. Ko je Roza Luxemburg izjavila, da marksistično naziranje o proletarski diktaturi ni zavrnjenje demokracije, je bila v pravem. Je drugačne vrste demokracija; visja forma demokracije. Je delavska namesto kapitalistična demokracija.

(Dalje prihodnjic.)

25-letnica društva "Gorenjec" št. 104 SSPZ

Chicago, Ill. — Znano podporno društvo na severni strani, "Gorenjec" št. 104 SSPZ, bo praznovalo v soboto 3. aprila v Fleinerjevi dvorani, 1638 No. Halsted St., jubilej petindvajsetletnice. Igral bo John Kočevarjev orkester. Vstopnina bo 25c s posebnimi listki in brez teh pa 35c. Več o pripravah bomo poročali pozneje. Zdj čitateljem naznanjamo le datum in druge glavne podatke in jih vabimo, da se naše prireditve gotovo udeležijo.

Ferd. Matjažič.

Blagoslov diktature

Madžarsko in Poljsko vlada diktatorji, toda nikjer ni beda med delavci, posebno med rudarji, večja, kot v teh dveh deželah.

Razprava med članstvom JSZ v Detroitu o bodočnosti delavskega gibanja v Zd. državah

Detroit, Mich. — V izdaji Proletarca z dne 13. jan. smo čitali proglas eksekutive JSZ z ozirom na smernice za aktivnosti, ki jih vršimo med našim delavstvom. Kluba št. 114 in 115 sta zaeno s svojim angleškim pododsekom sklicala pogrebno sejo, na kateri naj bi člani razpravljali o predlaganih sugestijah in programu. Vršila se je dne 6. februarja. Udeležila sta se je tudi sodruga King in Jones, ki se udeležujeta v strankini okrajni organizaciji. Na našo sejo ju je poslala eksekutiva soc. stranke države Michigan.

Najbolj graje vredna je bila slaba udeležba na tej seji. Ne vem, ali bi človek kritiziral ali kaj, ko vidi, da se naši člani v Detroitu v takih časih za tako zelo valna vprašanja zanimajo tako malo, kakor da se njih ne tičejo.

Zadnja stavka pri General Motors nam je nauk, da z malodružnostjo in brezbriznostjo ne bi nikamor prišli. Nekateri se lahko trudijo še tako — pa ne bo nič izdalo, če tudi drugje ne primejo za vrv in jo vlečejo v skupno smer.

Klub št. 114 je specialno sklical sejo na soboto, da se ne bi mogel nihče izgovarjati na zapolnenosti. Seveda, kdor mora delati tudi ob sobotah — in taki so sedaj redki, se mu odsotnosti ne more zameriti. Danes obratujejo že skoro vse tovarne po pet dni v tednu in delavniki je 40, kvečjemu 48 ur na teden. Torej imajo delavci zadosti časa tudi za svoje aktivnosti, samo če bi ga hoteli porabiti. Ako ga ne bodo, tedaj nam ni mogoče pričakovati boljše bodočnosti, kajti na krožniku nam delavskih zmag in socialnih sprememb ne bodo prinesli.

Sestanku je predsedoval s. Frank Česen, ki je pozval s. Jonsa od City Central odbora soc. stranke, da naj pojasni situacijo z ozirom na bodočo izredno konvencijo soc. stranke. Jones je v dolgem govoru apeliral na naše klube, da se naj ne pridružijo nobeni drugi delavski struji, dokler resno in stvarno ne premostrimo vseh možnosti, ki bi nastale, ako se odločimo za ta ali oni korak. Priporočal je več takih diskuzij, da se člani o položaju in o raznih pojavih v splošnem delavskem gibanju čimboljše informirajo. V ta namen je sklicana tudi izredna konvencija soc. stranke, ki se bo pričela dne 26. marca v Chicagu. Na nji se bo sklepalo, kakšna naj bo strankina taktika v bodoče, dalje o našem udeleženju v kampanji za organiziranje delavcev v industrialne unije in o našem stališču do gibanja za zgraditev masne delavske politične stranke.

Nekateri sodrugi se ogrevajo za Farmer-Labor Party, toda jasnosti in sigurnosti o tem vprašanju danes še nimamo. Socialisti smo si na jasnem v tem, da ime stranke ni važno, pač pa njen program, ki mora biti marksističen, drugače socialisti ne morejo delati zanj. Priznati moramo, da povprečen ameriški delavec ne pozna socializma, oziroma si ga napačno predstavlja in ima bojaznen pred tem imenom. Mnogi ga tudi sovražijo, ker jih je v to naučila kapitalistična propaganda, cerkev in drugi nasprotniki zavednih delavcev.

Dasi torej ameriška masa ne pozna socializma, ona vendar zahteva boljše delovne razmere in socialne reforme. Samo da ne pridejo pod kakim "izmom", pa bo dobro, kajti "izme" ji je priskutila propaganda interesov, kateri se boje socializma. Zato sta se Farmer-Labor party v Minnesoti in progresivna stranka v Wisconsinu lahko utrdili. F.-L. P. v Minnesoti ima socialistični stranki najbližji program, a je vendar pomanjkljiv in še daleč od marksizma. Za ameriško maso pa je celo njen program "preradikalen". Vendar pa je to minnesotsko farmer-laboritško gibanje doseglo, da ga ljudstvo nič več ne smatra za sebi nekaj tujega ali sovražnega, pač pa za gibanje, ki hoče ljudstvu koristiti, ne pa ga zaslužiti ali pa mu vzeti hiše, farme itd.

Po mojem mnenju bo moral socialistična stranka v svojih zahtevah in programu nekoliko popustiti, če hočemo pridobiti maso. Skušnje v prošlosti so nas naučile, da se z enim zamahom in enim skokom ne bo uveljavilo našega programa, zato mora stranka v svojih teorijah in v agitaciji postati bolj praktična, to je, dostopnejša ljudstvu. Glavna naša naloga v sedanjih razmerah je delavce in farmerje učiti, kako si lahko izboljšajo svoj položaj, da jih tako seznanimo z našim programom in potrebi delavske-farmarske politične akcije. Vprašanja vere se je treba pri tem ogibati in istotaki ljudji, ki se hočejo uveljaviti le vsled svojih privatnih ambicij. Volilce moramo prepričati, da dokler bodo glasovali za kapitalistične stranke, se razmere na boljše ne bodo dosti spremenile in nastale bodo nove krize in polomi, ker pod kapitalizmom ne more biti drugače.

S. Jones je izvajal, da so po njegovem mnenju socialisti v Michiganu večinoma mnenja, da se socialistična stranka ne združi ali pridruži nobeni stranki, ako socialisti hočejo ostati socialisti in vršiti svoje socialistične delo.

Anton Jurca.

(Drugi del Jurcovega dopisa o govoru s. Kinga in aktivnosti socialistov v zadnji stavki pri General Motors, bo priobčen v prihodnji številki. — Ured.)

Listen to the Yugoslav Radio Hour of **PALANDECH'S TRAVEL BUREAU AND FOREIGN EXCHANGE**
Station WWAE. Every Sunday 1 to 2 536 S. Clark St., Chicago. — Har. 3006

HITITE! KONCA 6. MARCA

HITITE! VSAKDO DOBRODOSEL!

Sedaj v polnem teku

PEOPLES GAS COOK CARNIVAL

Peoples Gas Building, Michigan Ave., at Adams Street.

Sedaj je v teku — veliki Peoples Gas Cooking Carnival. Oglejte si 1937 AVTOMATICNE PLINSKE PEČI, ki so zdaj v izlozbi — in mnoge druge zanimivosti, ki so na dnevnem redu za vašo zabavo. Prostora zadosti za vse — vsakdo dobrodošel.

ZADNJIH PAR DNI DA ZADENETE SREČKO ZA PLINSKO PEČ

Posetite karnival in udeležite se zanimivega kontesta. Pet krasnih plinskih peči, vsaka vredna \$100, bo oddanih v nagrado zmagovalcem.

Pridite še danes! PRIPELJITE SEBOJ PRIJATELJE IN ZNANCE!

ANGELO CERKVENIK:

"DVOJNIK"

ZGODBA VOJNEGA UJETNIKA

Nadaljevanje.)
— Nepremišljeno ravnanje!
— Nikakor ne, gospod polkovnik. Popolnoma trezno mislim. Berenini je že v švicah. Tam ga vaša moč ne more več doseči. Poglejte to razglednico!
— Zaupati vam moram, da sem jo že videl. Pisal vam je Franceschini iz Züricha. Moje mu očesu nič ne uide.
— Zelo ste ljubeznivi, gospod polkovnik! se je ponorečevala Hela. Tako ste pametni ter bistroumni, pa niti do danes niste spoznali, da se glede Bereninja tako navno motite. Nedvomno ni ušlo vašemu budnemu očesu povelje italijanskega armadnega poveljstva, ki zopet prav posebno povdarja vratolomno Franceschinijevo junatstvo pred Asiagom.
— Nič novega mi ne morete povedati, sestra Hela. Za vse to vem. Vidite, genialen res nisem, takšen bebec, za kakršnega bi me vi radi napravili, pa tudi ne.
— Gospod polkovnik, ni nam sojeno, da bi se razumela.
— Sestra Hela, tista karta je res prišla iz Züricha, Franceschini pa nikakor ni v Zürichu.
Hela se je nasmehnila.
— Ni ga! je enkrat potudil. Tako slepomišti je navno. Ta karta je bila izdelana v neki brnski tovarni lepenke na Moravskem. Razumete?
— Samo na pol, gospod polkovnik.
— Res ne popolnoma?
— Niti na kraj pameti mi ne pride, da bi zanikala resničnost vaše trditve. Saj je na karti natisnjena firma, ki jo je izdelala.
— Naj vaza torej pojasnim! Franceschini živi nekje v okolici Brna. Od tam je poslal po neki tretji osebi karto v Švico. Švici jo je nekdo vrgele v poštne nabiralnik. Kako otročeje in nepremišljeno!
— Naj vam po pravici povem, gospod polkovnik, to karto sem mu bila jaz dala, ko je bil še tukaj.
— Mogoče, mogoče.
Polkovnik je počasi odprl predalek svoje pisalne mize, vzela je iz predala neki spis ter ji ga pomolil čez mizo.
— Izvolite si ta spis natančneje ogledati!
Hela je ves spis natančno pregledala. Bilo je poročilo neke "izvidne vojaške edinicne" iz Züricha. Ta je poročala, da ni bil v poslednjih štirih mesecih na zürichskem prijavnem uradu prijaviel nihče ne z imenom Berenini ne z imenom Franceschini.
— Kako pomanjkljivo je vaše raziskovanje in zasledovanje! Vse to bi bila jaz neprijetno popolneje izvršila. Pa dovolj o tem! Povem le še to, da potujem v Švico.
Polkovnik je kar ostrmel.
— Imate potni list?
— Imam ga. Še danes bom v Švici.
— Pokažite ga, prosim! je rekel po prvem presenečenju.
Hela mu je dala potni list. Vzela je, pregledala ter si mislila: res je! Potni list z vsemi potrebnimi dopustnicami.
— Hvala! je rekel ter ji ga vrnil.
— Verjetno je, da se sploh ne bom več vrnila. Hotela sem se vam zahvaliti za vse vaše ljubeznivosti, zato sem prišla, — se je norčevala.
— Sestra Hela, ne vem, kakšna so vaša pota. Poštena se mi ne zdijo, zakaj danes dobijo

potne liste za inozemstvo samo ženske, ki...
— Zenske, ki?
— Pustimo to! Rad bi vam le povedal, da me po krivem sovražite.
— Saj vas ne sovražim.
— Me torej zaničujete?
Hela ni nič odgovorila.
— Krivični ste. Ravnal sem, kakor mora ravnati pošten in vesten vojak. Vedno sem zaničeval vojaka, ki očituje ženske lastnosti, emravost, sentimentalnost, človekoljubnost. Saj se človekoljubnosti celo socialisti posmehujejo.
— Zavoljo pomanjkanja emravosti, sentimentalnosti in tako zvane človekoljubnosti vam prav nič ne očitam. Nepravilnost vam očitam!
— Pravilnost, menite!
— Pravilnost ni ne emravost ne solzavost ne sentimentalnost, ne zaničevano človekoljubje. Izgovarjanje z vojaško poštenostjo in častjo ter vestjo pa je čisto navadno — hinavstvo.
— Helena, jaz vas — ljubim...
— Vojak naj ljubi domovino, se je norčevala, z ženskami pa naj se samo zabava.
Priklonila se je ter hotela oditi.
— Samo še en trenutek potrpite!
— Čemu?
— Sporočiti vam moram, da ne boste prekoračili avstrijske meje. Na meji vas bodo zavrtili.
Hela se je silno zavzela.
— Kdo se bo drznil...?
— Jaz!
— Ali resno mislite?
— Na mojo čast! Zakaj se smeje, sestra Hela?
— Ne bi vam svetovala. Osmesili se boste. Jaz namreč moram iti v Švico.
— Saj vendar veste, da vam lahko prepovem...
— Največ za dva, tri dni. Še danes se bom peljala na Dunaj ter tam vse uredila. Kdo se bo potem smejal, gospod polkovnik?
— To bomo šele videli.
Hela se je obrnila ter zapustila sobo. Imela je komaj pičle pol urice časa do odhoda brzega vlaka proti Dunaju. Vse stvari je imela že pripravljene, prtljago že na postaji.
Sedla je v taksi.
Brzi vlak je bil napol prazen. Kako se je vse srečno izteklo! Ulovil se je na limanice! Prihranil ji je dolgo ter zamudno pot čez Švico in Nemčijo na Moravsko. Lahko gre kar naravnost ter po najbližji poti v Sternberg. Nihče je ne bo zalozoval. Lahko ga bo brez trahu obiskala.
Zmotila se je.
Polkovnik je eno minuto po njenem odhodu poklical najboljšega divizijskega detektiva in vohuna, dunajskega Čeha Vondrička.
— Vondriček, sestra Hela, potuje danes z brzecem na Dunaj.
— Razumem.
— Neč ne razumete.
Vondriček se je začudil.
— Gre za nekaj drugega.
Zvedeti moram, kakšne zveze ima sestra Hela v vojnem ministrstvu. Zanimajo me njene zveze vobče, posebno pa me zanima, kdo ji je preskrbel potni list za Švico.
— Razumem.
— Objavo za vse proge imate?
— Imam.
— Denar?
(Dalje prihodnjič.)

MLADINSKA KONFERENCA V WASHINGTONU

Mladinski kongres, ki je nedavno zboroval v Washingtonu, D. C., si je priporil prostor v časopisu edino s potezo "sedeece stavke" pred Belo hišo, v kateri staneje zvezni predsednik. Osupnjeni policaji na ta maneve niso bili pripravljene, mladi ljudje pa so nekaj časa sedeli po tleh — kar v tej sezoni tudi v Washingtonu ni prijetno, dosegli so svoj namen — prvo stran v dnevnem tisku — in se nato lotili svojega glavnega po-

RAZNOTEROSTI

Bridgeport, O. — Shod po seji kluba št. 11 JSZ v nedeljo 21. feb. je bil zelo zanimiv in uspešen. Govornik Kokotović zaradi nujnega dela v tovarni, kjer montira stroje, ni mogel priti, govoril pa je namesto njega njegov drug Božo Stojanovič, istotako član kluba srbskih sodrugov v Chicagu. Stojanovič je napravil tako dober vtis na navzoče, da kaj takega nisem pričakoval. Govoril je srbsko, toda tako poljudno, da so ga navzoči prav dobro razumeli. Udeležba ni bila velika, toda navzoči so bili taki ljudje, ki se za delavski pokret zanimajo.
Izrečena je bila želja s strani vseh, da skličemo še en shod, na katerem naj bo govornik s. Kokotović. To misel smo morali opustiti, ker je Peter Kokotović dejal, da nas ne bi rad še enkrat razočaral. Pričakuje namreč, da ga družba, za katero dela pri montiranju strojev, pošlje vsak čas v Camden, N. J. Če pa bo še tu, bo govoril na prihodnji seji kluba št. 11 v nedeljo 21. marca ob 11. dop. Ako njega ne bo več tu, pride spet Božo Stojanovič. Seja se bo spet pričela prej kakor običajno, kot se je zadnjič, zato da ima govornik dovolj časa za svoja izvajanja in da grede potem udeleženci domov ob času za obed. Sodrugi in somišljeniki, pridite na prihodnjo sejo in shod vsi.
Poslednje mesece je naš klub izgubil nekaj članov, večinoma mladih, ki niso nikoli prišli na sejo. Bili so mrtvi za naše gibanje. Na zadnji seji pa si je pridobil takih članov, od katerih se nadejam, da bodo aktivni v svojem pokretu. Udeležence smo imeli celo iz Maynarda, ki so tudi pristopili v klub, da imamo zdaj člane v vseh slovenskih naselbinah te okolice.
Seja kluba je bila zelo živahna in plodnosa. V diskuziji o agitaciji za naše časopisje je bilo poudarjeno, kako agresivno so reakcionarni listi in kako složno in smotreno delujejo, da postane SNPJ brezbarvna in res korito za breznačelne ljudi golih osebnih ambicij. Vsi, ki so bili navzoči na tej seji, so člani SNPJ, zato je naravno, da jih problemi njihove organizacije zanimajo. Bilo je splošno mnenje, da morajo biti zavedni delavci v SNPJ na straži, ako hočejo, da ostane to, v kar se je razvila, to je, enotna naprednih delavcev. Nasprotniki, združeni okrog nazadnjaških listov, pridno rujejo in lahko store mnogo škode naprednemu gibanju, ali pa celo zaobrbejo tok, da SNPJ postane to, kar oni hočejo, da bo. Mi kot njeni zvesti člani in zavedni delavci pa tega ne smemo dopustiti. Torej moramo biti v slučajih takih nevarnosti toliko bolj aktivni v boju za naše principe.
Sklenili smo tudi prirediti prvomajsko slavo v soboto 1. maja in za program — o katerem bo poročano več pozneje, se že pripravljamo. Na spredu bodo deklamacije, mladinski nastopi, šalógra v angleščini, govori itd. Na priporočilo s. Matkota je na to slavoje

poravljene Louis Simončičev orkester iz Clevelanda. Na vse v vzhodnem Ohiu in na druge napredne delavce v tem delu države ter v sosedni West Virginiji se že zdaj pripravljamo za sodelovanje, da bo to naša skupna prvomajska manifestacija in da se čim uspešneje izvrši. Vstopnice smo razposlali in če dobimo kooperacijo, bo to največja prvomajska prireditve, kar smo jih še imeli v tem kraju.
Dne 23. feb. je tu govorila sodružica Tony Sender, bivša članica nemškega državnega zbora. Hitlerjeve diktature se je otela in zdaj deluje z drugimi nemškimi izgnanci v inozemstvu. Od tu smo prišli na njen shod podpisani s soprogo, Peter Kokotović in Božo Stojanovič. Te vrste shode prireja Wheeling Forum. Teden pred shodom je predaval J. Muste, v torek večer 9. marca pa bo govoril Norman Thomas. Shod se prične ob 7:45 zvečer v avditoriju višje šole, blok nižje od Wheeling General hospitala.
Govornice, kakor je Senders, še nisem slišal, dasiravno sem čul že marsikatero. Prodavalca je oboroževanju in nevarnosti vojne, ki jo posebno izživlja Hitler in Mussolini. Shod je vodil profesor iz Betheny kolegija in govornico je predstavila avdijski učiteljica iz Wheeling višje šole.
Značilno je, da se intelektualni sloji v tej deželi v prešlih letih radikalizirajo hitreje kakor delavci. Navzoče je bilo tudi dosti mladine. Iz njenih vrst je bilo na govornico mnogo vprašanj, na katera je odgovarjala tako spretno, da smo se čudili, ker premore toliko znanja. Novost za te kraje je, da dobivamo več in več najboljših govornikov. Dvorano sem zapustil v veri, da naša stvar resnično napreduje. V našem klubu smo lahko ponosi, ker nismo dopustili, da se bi zrušil ali zaspal, kajti prišel bo čas, ko bo nastala akcija za zgraditev nove stranke in klub bo tedaj nemudoma lahko začel s svojo agitacijo v novi nalogi.
V vzpodbudo nam je, ker v sedanji kampanji za industrialne unije deluje toliko vodilnih socialistov, bodisi kot organizatorji CIO, ali pa kot predavatelji in agitatorji, razpevalci literature, na piketnih linijah itd. Socialisti imajo v teh poslih skušnje, zato ni čudno, če jih je John L. Lewisov odbor za industrialno organizacijo pozval na sodelovanje in jih uposil za organizatorje. Sodrugi, kot so Powers Hapgood, John Monarch, Leo Krzycki in drugi so se v sedanjih stavkovnih bojih izkazali za prvovrstne voditelje. Še pred par leti ne bi nihče pričakoval, da bo Lewis kdaj to kar je danes in povabil socialistične agitatorje na sodelovanje. Ampak šola je šola. Lewis je uvidel, da le z iskrenimi, izkušeniimi organizatorji lahko kaj doseže, ki znajo voditi boj tako, da ne poženejo delavce pred provokatorje, ki jih kompanije plačujejo, da povzročajo izgrede

in nemire, zato da stavko toliko laglje uduše.
Zalosten pojav pa je, da so nekateri slovenski dopisniki lotili Lewisa z napadi, kakršni delajo kampanji za industrialne unije veliko škodo. Begati maso s takimi očitki in obdobjem zdej je podlo delo in vrše ga tisti, ki so plačani zanj. Slovenski dopisniki, ki jih prej omenjam, vem, da niso, ampak govori iz njih le stara mržnja proti predsedniku UMW. Zdej pred nami ni vprašanje Lewis, ampak to, če smo za sodelovanje v kampanji za industrialne unije, ali nismo. Dopisnik iz Illinois je odprto izjavil, da ne veruje v kampanjo, ker ve, da je Lewis človek, ki vse to počne le radi sebe, delavce pa tira v propast.
Socialisti že leta in leta uče, da le s pomočjo industrialnih unij bodo delavci v stanju uveljaviti svoje zahteve. Če bi pa zdaj rekli — da niso zanič, ker je Lewis na čelu gibanja, bi pogazili svoj lastni nauk in pomagali kompanijam. Vse radikalno delavsko gibanje poma-ga CIO, torej so vsi v zmoti in le tisti, ki Lewisa napadajo, v pravem, če bi bilo res to, kar trdijo nekateri dopisniki o njemu. Ne verjamem, da bi se motili ljudje, kot so Brophy, Krzycky, Hapgood, Monarch, Germer in mnogi drugi, ki jih poznamo iz naših radikalnih vrst. In vsi ti delujejo danes v okrilju CIO, kateremu načeljuje Lewis. Nihče ne taji, da slednji ni delal napak. A danes mu ne more nihče zanikati, da deluje povsem drugače, kakor nekoč. Napadan je v kapitalističnem časopisju vsekrižem. Zato mu delavci ne bi smeli metati polen pod noge. Ako smatrajo, da je illinoiska P. M. U. boljša kakor UMW, je to njihova pravica. Ampak pred par leti sem dobil pismo o nji iz Illinois, v katerem se piše in upal podpisati, češ, tu vlada teror, in če se zve, da sem ti to pisal, mi bo slaba predla. Beseda "Progressive" je lepa, a je dostikrat le beseda na mrtvem papirju, v praksi pa organizacija s takim imenom pomeni vse kaj drugega kakor "progressive". — Jos. Snoy.

Seja kluba brezposelnih

Chicago, Ill. — Seja kluba brezposelnih št. 61, pripadajoč k American Workers Alliance, bo v četrtek 4. marca v dvorani SNPJ, Na dnevnem redu bo poročilo o religijah akcijah za brezposelne, kot o WPA in o drugih zadevah, ki se tičejo problemov nezaposlenih. Dalje bo podano tudi poročilo nadzornega odbora. Pridite vsi. — J. Oblak.

Novi odbor Slovenskega delavskega centra

Člani direktorija Slovenskega delavskega centra so se na seji dne 22. februarja takole konstituirali: Frank Aleš, predsednik; Chas. Pogorelec, podpredsednik; Frank Zaitz, tajnik; Filip Godina, blagajnik; Anton Garden, zapisnikar. Pregledovalci poslovnih knjig in računov, Rok Božičnik, Math. Kure, Donald J. Lotrich in Alvin Rak.

OUR FALCON CORNER Activities from Week to Week

At our last meeting, plans were made for an exhibit which will be held sometime in April. In the meantime, the members will spend their time after the meetings in making various articles and other useful things that will be exhibited.
My first is in work that makes things go round;
My next in the word Red Falcons will be found
My third is in Friendship and also in mirth;
My whole is a curse to be wiped from this earth.
Did you know that the Red Falcons movements are scattered all over the world, and each movement has its own Falcon magazine. There are Red Falcons in England, Belgium, Canada, Poland, France, Switzerland, Holland, and Denmark. If you would like to write to a Falcon in any one of these countries, you can have the names and addresses by writing to: The Falcon Call, 21 East 17th Street, New York City. It has been reported that there is a name and address for every Red Falcon in America.
Did you solve the "What is it?" If not here is the answer. The answer is WAR.
Next week we will tell you all about our trip to the People's Gas Light and Coke Company Cooking Carnival to see little Barbara Jenkins, the wonder cook. So, don't forget to read our Falcon Corner.
Friendship!
Falcon Editors.

LO' JERRY SIMPLEMAN!

(Continued from page 6.)
the super hadn't read in the papers, like he did, that Alfred P. Sloan, Jr., said any worker could bargain individually.
So Jerry Simpleman decided he'd go see executive vice-president Wm. Knudsen. In the meantime they got somebody else to screw nut 907 on the Chevrolet cars. Jerry saw Knudsen's secretary's secretary. The secretary said did he have an appointment. Jerry tried to make an appointment but Mr. Knudsen and Mr. Knudsen's secretary were going to be busy every minute of the day for the next month. Maybe after that —
It got so that something had to be done. Jerry sold his 1934 car, borrowed on his life insurance and took a bus to New York. He was going to see Sloan himself and tell him that underlings weren't carrying out his orders that employees could bargain individually.
He saw a note in the papers that Sir Harry McGowan had been made a peer of the British realm and that he owned a lot of General Motors stock but Sloan was the guy who had said it and Sloan was the man to see.
Just to make the story short, Jerry Simpleman didn't see Sloan, he didn't see Lord Harry McGowan. Jerry Simpleman is back in Detroit, again screwing on nut 907 but he is now a member of the union fighting for human shop conditions and wages. —T. M. L.

Did You Know—

That the horse that won the Santa Anita Handicap in California earned its owner \$50,000 a minute?
That an English pottery-maker's son is responsible for reviving the demand for hand-blown glass in America?
That tears destroy certain microbes in the air, thus serving as a valuable antiseptic?
That German business men must fill out an average of 140 government forms in connection with every transaction, are responsible to an army of 500,000 Nazi overseers?

THE BALLOT

The ballot means that labor is no longer dumb, that at least it has a voice, that it may be heard and if united shall be heeded. Centuries of struggle and sacrifice were required to wrest this symbol of freedom from the mailed clutch of tyranny and place it in the hand of labor as the shield and lance of attack and defense. The abuse and not the use of it is responsible for its evils.
—Eugene V. Debs.

BARETINCIC & SON
Tel 1475
POGREBNI ZAVOD
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

Milwaukee Leader
Največji ameriški socialistični dnevnik. — Naročnina: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri mesece.
Naslov: 540 W. Juneau Ave. MILWAUKEE, WIS.

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.
FRANK GRILL, predsednik
1727-1731 W. 21st STREET CHICAGO, ILL.
PRVA SLOVENSKA PRALNICA V CHICAGU
Naši vozniki pobirajo perilo po vsem mestu, Citeru in Berwynu in dovažajo čistega na dom
TOČNA POSTREŽBA DELO JAMCENO
Telefoni: CANAL 7172-7173

Ne bodite sužnji neprebave
TRINER'S ELIXIR OF BITTER WINE
Zelodčno zdravilo iskreno priporočano
Pijte po brezplačnem vzorec — Triner's Bitter Wine Co. 544 S. Wells St., Chicago, Ill. Send me a free sample.
Name Address (Pri vseh drugistih)

REALISM COMES TO A TIE WORKER

Here is the fifth in a series of short stories written by workers in factory and shop and printed without being edited. These stories are a result of encouraging work done by the Affiliated Worker's School in an attempt to secure a fuller expression and understanding of those who toil.

"I've one more tie to go. I've one more tie to go." Over and over I hummed this to myself. It was a grand game, those first days at the neckwear factory. I would sing at my work then.

Pick up a bundle, untie the string, turn the ends, inside out, inside out, press it down, turn the ends, inside out, press it down, turn the ends...

Rhythm and song and color, those first days. Blue ties, red ties, yellow ties, dotted and spotted, plaid and striped. Romance in ties. Wonder who will wear this one? Will he be thin, fat, a banker, a truck driver, kind, cross, hard-boiled, sentimental—perhaps someone I know, or a stranger miles away?

But something happened to the game. It is no longer fun. Rhythm has changed to monotony. Colors are drab now. Just got another cut in salary. That's 40 per cent now, and no work at all yesterday. I haven't time to wonder about design and color, no time to rhapsodize; just get this bundle done, turn,

press and fold it. Then race like mad to the forelady, get another bundle (if the order is still unfilled) and start all over again.

I think of that coat that I can not have if we get another cut; and the girls are whispering about a lay-off. Mother has that big coal bill to pay before she can order any more. And I promised the kid nephew a pair of boxing gloves that pay day. Guess I will have to break my promise; these shoes of mine need repairing so badly.

I feel so tired now, even if there is only half as much work. Work cut down, salary cut down, and the forelady cross as a bear. I can't believe that this is the job I once thought such fun. Fun! Racking your brain to find a way to make 50 cents stretch into a dollar! Fun! Almost working your fingers off so you'll be "next" on the waiting list! Fun! Staring a layoff in face while you watch the boss ride home with his chauffeur!

I wonder if the "big shot" sings at his work! We have taken a number of salary cuts, but his salary doesn't seem to have suffered. Wonder if his coal bin is empty, and if the bill collectors hound him to death. I wonder if his kid is heart-broken because he is refused a 20 cent pair of boxing gloves.

Mine Unions Meet for C. I. O. Drive in East

The CIO invasion of New Jersey and the East has begun. Launching a fight for labor control, about 25 supporters of the Committee for Industrial Organization met last week to lay the groundwork for an organizational drive that may be the biggest in New Jersey labor history.

Within two months the CIO is expected to have at least 25 full-time workers at work in the largest industries in the state, according to their advance agent for the drive. The drive for members is not going to be concentrated on any one industry as were the mobilizations in the auto plants.

A blunt threat to break any and every sit-down strike was made by Governor Hoffman of New Jersey last week. This attempt to bully the workers by brandishing the military and police force of the state was the governor's reply to the declaration of the CIO that it would organize the workers of New Jersey.

Leo Krzyzski, field organizer for the CIO, said, "Our machinery is set and we are determined to carry the message of industrial unionism into all unorganized fields. We will not stop for any threats."—J. D.

THE SUPREME COURT ISSUE

By Louise M. Jursey

All this fuss over the revision of the Supreme court is getting to a point where it is beginning to look as the President Roosevelt will yet get what he wants. It is stated that thousands upon thousands of letters are pouring into Washington favoring the president's plan. Senator La Follette has gone on the air supporting the proposal. Many politicians who have previously been against the president's supreme court proposal are now said to be gradually changing their point of view. And, it is no difficult matter for the president to persuade organized labor to stand solidly behind him.

No matter from which angle a person looks at the supreme court issue, it seems to be in favor of President Roosevelt. Well, after all, didn't he carry 46 states out of 48.—Surely the people must have had much faith and confidence in him to have given him such an overwhelming majority vote. Is it any wonder that the people are backing his revision of the supreme court? I don't think it is.

After all, the people are quite aware of the fact that the supreme court is not keeping up with the trends of the time.

Now there is one thing that I would especially like to see President Roosevelt do, if it is within his power to do so, it is this:

He should endeavor to recommend an amendment to the Constitution of the United States stating that under no circumstances can the militia be summoned under a Governor's command, or a company's command for shooting down the strikers, who are merely trying to make a decent living. And under no circumstances

can the police or anyone else who may be against the strikers, be equipped with such things as tear gas, machine guns, etc. The strikers themselves are not allowed to be equipped with even as maces or clubs. The time will come sooner or later when organized labor will demand this protection, and the time might just as well be now.

If President Roosevelt made such a proposal, I'm sure that it would be accepted almost 100 per cent by the people.

Poverty Street

Despondent feet, that wearily translate into action, The owners' apathy; Bright eyes, that covet blatantly glitter's bright attraction Demand our sympathy. Wages—so mean that they appal,— Devoid of perquisites, Ragged clothes, no chance for "taste" at all Conventions requisites. Drab pall of smoky grey, whose smuts would dull Most glamorous living. Shops long vacant, eyeless sockets of a skull, Sombreness giving. Grim streets, relieving colour lacking, feel Bare feet's soft tread. And man's veneer lies thin and quick to peel; The living dead!

Eden Wilkes

LO, JERRY SIMPLEMAN!

The Short, Sad Tale of the Man Who Screwed Nut 907 on Chevrolet Automobiles

Jerry Simpleman screws on nut 907 on the Chevrolet automobiles as they come rumbling past on the assembly line. He doesn't have anything else to do with the manufacture of the cars. He just stands there, all day long, screwing on nut 907 as the frame pauses momentarily before him.

Jerry Simpleman is a good American. His grandfather came over here from some Balkan country just after the 1848 revolutions in Europe. His

mother landed at Ellis Island at the turn of the century and Jerry had been born and raised in Detroit. He was married to a nice girl and they had two kids who sold papers on the streets after school.

In the evening, after spending the day at the plant screwing on nut 907, Jerry would usually sit down in the one comfortable arm chair, turn on the radio and read the paper. He wanted to get ahead, Jerry did, and

(Continued from Page 5)

What Are You Reading?

The shelves in our bookshop are well stocked with a wide variety of books written by your favorite authors. We invite you to read over and follow our list which will be published from week to week and if we have the book you are looking for we will be glad to accommodate you.

Grandsons

By Louis Adamic (\$2.50)

This is the story of two brothers, Peter and Andy Gale, and their cousin Jack, three young Americans of today. Their grandfather, Anton Gale, came to the United States sixty years before, an immigrant from Carnolia, and was killed in a Chicago riot in 1886. Their grandmother was part Indian, part Yankee. The father of Peter and Andy was a small business man and Jack's father was a steel worker. This is their background, but their lives and problems are representative of millions of young Americans today, regardless of racial heritage. They are products of America; America's problem.

Peter Gale is the central character of the narrative. He went to college, fought in the war, was wounded, became a newspaper man, was a poet and a dreamer. When the story opens he is at cross-purposes with himself and his world. His brother Andy is more a man of the times; direct, brutal, but basically lovable and pathetic. Jack, their cousin, is a labor leader. All three are looking for something. America looms tremendous and lovely in Peter's mind and heart, but what is his place in it? What are Andy's and Jack's places in it?—questions asked everywhere in present-day America.

Louis Adamic writes with the fervor of complete conviction. His love of America is strong, and he writes with his heart.

Roberts Rules of Order

(\$1.50)

A copy should be in the hands of every active member of fraternal

and other organizations, for reference purposes.

Cradle of Life

By Louis Adamic (\$2.50)

Cradle of Life is a perfect and inevitable development from The Native's Return, for it takes a fascinating story only hinted at in the earlier book and sets it forth in all its magnificent proportions.

There are scope, dramatic richness, passion, and beauty integrated in this extraordinary story of Rudo Stanka, illegitimate child of a young Moravian countess by Crown Prince Rudolf, son of the Emperor Franz Josef of Austria. Young Rudo lives his first ten years in a poverty-ridden home in the hills of Croatia—a precocious, mysterious, and mystified lad whose nature receives its emotional base in the love of the heroic peasant woman, Dora.

When he is ten, his maternal grandfather, Count von Studenitz, suddenly discovers him and installs him, with a manager, tutor, and a staff of servants, in a medieval castle on a great Croatian estate. There he is educated and the succeeding years bring a wealth of strange experiences. He comes to know royalty and peasants with equal familiarity. A saintly priest teaches him to win wild bird by his call. He experiences the satisfaction of art, religion, and travel, knows frustration and high happiness. As he matures he recognizes the forces driving the world to war and the Hapsburg empire to collapse. Finally, there is born in his mind an idea of significant concern to all mankind.

Cradle of Life is arresting as a simple, beautifully balanced story of one man's beginnings in this modern world. It is arresting also for the picture it gives of that world in fringed transition.

Generosity: The reaction of those who have so much they won't miss it.

Our Doings Here and There

By Joseph Drasler

With the cooperation of our comrades from all branches throughout the country, this column can be made interesting. Send in reports of all your activities and keep in mind the fact that we go to press on Tuesday and to be published the same week, we must have your article on Saturday. Articles which lose their value if they are not published before the date for which the affair is scheduled, as for instance, articles or reports announcing programs, meetings, dances, etc., may still be inserted in the current issue if received on Monday but we would much rather have them earlier. Every branch is interested in the activities of others, so don't fail to give your branch publicity.

The Pioneers Athletic Dance was well attended, a large and happy crowd jammed the auditorium, the bar and the hall downstairs. Merriment prevailed till the wee hours of the morning. About forty people came from Waukegan and Detroit to attend the dance and to participate in bowling matches against the Pioneers teams.

The fifth annual bazar and carnival sponsored jointly by the Milwaukee Farmer-Labor Progressive Federation and the Socialist party opened last week in that city. Hoan addressed the opening crowd. A large staff of entertainers kept up the five-day round of jollity.

Arrangements are being made for Sava's Concert. The date is going to be sometime in April and will soon be announced.

Patronize those who advertise in Proletarec.

The SNPJ Auditorium was well packed Sunday afternoon for the play "Glavni dobitak". The play, in my honest opinion, was one of the best I've ever seen and judging by the applause after each act, I can say without fear of criticism, that the audience was well pleased. After the program most of the crowd stayed to enjoy the music, the good eats and dancing. Johnny Kochevar's Orchestra in the upper hall and an orchestra in the lower hall furnished the dance music that kept the crowd in a happy whirl.

All proceeds, the total amount will be announced later, will be put into

the sustaining fund for Proletarec. In behalf of our paper, I wish to thank all the comrades and friends and especially the members of Branch No. 1 and the Waukegan players, for helping to make this affair the success that it was.

Friday, Feb. 26, Branch No. 1 JSF, held its regular monthly meeting with an attendance of thirty-four members. All regular committees made their reports, the election of delegates to the National Convention of the Socialist Party which is to be held in Chicago, March 26-29, was held and other matters of importance were discussed after which Josko Oven delivered an interesting lecture on Whither Europe?

The annual meeting of the Yugoslav Workers Publishing Association was held Friday, Feb. 26. This Association is owned by the Slovene Section of the JSF, and publishes Proletarec, May Herald, Family Almanac and other books. The following were elected to the managing board: Anton Garden, Chairman; Josko Oven, Vice Chairman; Frank Alesh, Sec.; Frank Udovich, Treas.; Donald J. Lotrich, Vinko Loeniskar and Joseph Turpin, Auditors.

The next meeting of the Board will be held March 5, at the Slovene Labor Center.

The Board of Directors of the Slovene Labor Center are: Frank Alesh, Pres.; Charles Pogorelec, Vice Pres.; Frank Zaitz, Sec.; Philip Godina, Treas.; Anton Garden, Rec. Sec.; Rok Bozicnik, Matt Kure and Donald J. Lotrich, Auditors; Chas. Pogorelec, manager of the building.

The social held at Fleiners Hall, Saturday, Feb. 27, by lodge "Slovenski Dom" 86, SNPJ, was well attended and according to their report, it was a financial as well as social success. We may also add that John Morsi, secretary of the lodge has been elected delegate to the coming SNPJ Convention.

The Western Pennsylvania Conference of Branches of JSF and lodges of the Educational Bureau will be held Sunday, March 28, at the Slovene Hall in Moon Run. A similar conference will be held Sunday, April 18, in the Slovene National Home in Waukegan, Ill.

WHY THE HUMAN RACE LIMPS

When the dusk of evening—or the gloaming, as the poets call it—begins to come, it seems to the passer-by as if the forest were becoming thicker. In the broad daylight there had been many little openings and interstices. With the coming of the twilight these begin to fill up. On the arrival of full darkness the wall is so solid and complete that it does not seem possible that a human being could penetrate it.

Men's minds are apt to be like that.

In childhood they are open. Later in life too many of them begin to close up, and after a while, intellectual night comes on and no new idea can penetrate.

What a pity! It not only cramps and spoils the life of the individual, so afflicted, but similar affliction on the part of the majority holds progress back, and causes untold suffering.

To illustrate with a question which has passed out of the realm of active controversy, suppose everyone had been open-minded about chattel slavery. Suppose the immediate financial interests of the slave holders and slave traders had not blinded them with intense prejudice on the subject. Suppose they could have seen the truth about it and had been ready to admit it and sincerely seek a remedy. In that case, they could have sat about a conference table with men like Lincoln and worked out a plan whereby the slaves would have been freed and the owners would have been reimbursed.

Imagine the results!

We are aware that they cannot be imagined in full, but it is at least clear that there would have been no civil war. All of the slaughter, all of the hatred, all of the expense and waste incident to the war, would have been avoided. The slaves themselves, upon being freed, would have been in a friendly instead of a hostile environment and their situation would have been much better and happier.

At the present time, everybody knows chattel slavery was wrong and nobody attempts to defend it. But this opening of minds on the subject came only after chattel slavery was abolished and there was therefore no

longer any vested financial interest to blind men with insane prejudice. Innumerable other public questions go through the same process, and, although the results are not always so tragic, they are tragic enough. Besides, progress is slowed up. If all men were open-minded, the human race could run on ahead instead of limping painfully forward as it does.

You may say, "What's the use in talking about it? Men are built that way and it can't be helped."

Perhaps so. Yet, within limits, one can make himself over. One is not the captain of his soul—he is only one of a number of captains, some of whom give conflicting orders—but if he once realizes how he has been permitting traditions and prevailing prejudices to hamper the free exercise of his thoughts, it is quite possible that he may change his mental attitude and quit limping.

After all, the forest only looks like a solid wall at night—one could penetrate it, especially if one took a light along to dispel the darkness. So an idea can penetrate an apparently closed mind if pains are taken to dispel the darkness of prejudice.

SHERMAN'S SAYING

Gen. Sherman's often quoted and most significant statement regarding war is not known by many in its entirety. Here is what the famous general really did say, and it is a classic:

"I confess without shame that I am tired and sick of war. Its glory is all moonshine. Even success, the most brilliant, is over dead and mangled bodies, the anguish and lamentation of distant families appealing to me for missing sons, husbands and fathers. It is only those who have not heard a shot nor heard the shrieks and groans of the wounded and lacerated, that cry aloud for more blood, more vengeance, more desolation. War is hell!"

NOTE

More English reports and Articles on Page 5.

LET US ABOLISH CHILD LABOR

Organized agriculture should do its part this winter to abolish child labor. When we quit exploiting our children for profits, and hire in their places some of the millions of unemployed adults at a respectable wage, there will be more and better customers for the products that farmers sell. It was 13 years ago that the congress sent down to the states the child labor amendment to the federal constitution. Since that time 26 state legislatures have ratified it. Ten additional state legislatures must ratify it before it becomes a part of the constitution. The amendment will be considered won by legislators of 19 states. All the important grain states have ratified the amendment with the exception of South Dakota, Nebraska, Kansas, Missouri and Texas. They should do so this winter. Almost one-half of the total number of children gainfully employed are found in agriculture. Since agriculture employs most of the boys and girls, let us take a look at the nature of their work. Do they simply milk the cows and carry in wood? No, their work goes much beyond that. If it didn't there would be no demand for a child labor amendment to the federal constitution. With the exception of Oklahoma and Arkansas, not a single important cotton state had ratified the child labor amendment up to Jan. 1, this year. Children work long hours in the cotton fields by the side of their parents. The Children's bureau found in 1924 that 42 per cent of the white children thus employed began work when less than 10 years old, one-fourth when they were 8. Negro children started to work even younger. Child labor is the shame of the south. Work in the sugar beet fields "is probably the most exhausting work done by children anywhere," declares the Children's bureau, "because of long hours, strained positions, intense heat, exposure to wet, and the speed required in

certain operations." Here children work 11 to 12 hours a day, and probably handle on an average of 4 tons of beets and dirt a day in the harvest. In 1933 over 12 per cent of the contracted beet workers were under the age of 16. Industrial home work in the city keeps thousands of youngsters employed long hours at pitifully inadequate wages. Cannaries employ other thousands of child labor. Newspapers also are among the exploiters of child labor. Studies of newspaper sellers in 17 cities in 1934 revealed that the average age of newsboys was 13. They worked 15½ hours a week. They earned \$1.41—less than 10c an hour. The NRA helped eliminate some of the worst forms of child labor, but with its passing there has come a great increase in the employment of children. The whole sorry story testifies eloquently to our social backwardness and is a monument to our collective stupidity. Let us tell our legislators unmistakably that we want them to ratify the child labor amendment.—The Co-operator.

Mr. Dooley Again

The real question of the hour is whether Mr. Dooley was right in saying that the Supreme Court follows the election returns. It won't be long before we know.

Divine Discontent

Bad will be the day for every man when he becomes absolutely contented with the life that he is living, with the deeds that he is doing; when there is not forever beating at the doors of his soul some great desire to do something larger, which he knows that he was meant and made to do.—Phillips Brooks.

What this country needs is a sit-up and take-noice strike.

Why The Wave of Sit-Down Strikes? Here is one of the Main Factors Back of the Present Wave of Sit-Down Strikes

